Publicație realizată de **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov** în parteneriat cu **Centrul Român pentru Inițiativă Socială**

În Ilfov vom avea un muzeu al „Zestrei Cucilor“ 9

Colecția etnografică din Dragomirești Vale 11

Interactivitate on/line în bibliotecile școlare 12

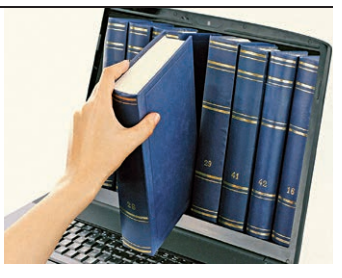

condeie ILFOVENE

Nr. 31 | aprilie 2020 | Publicație de cultură

Miracolul Învierii Domnului,

cea mai importantă sărbătoare a creștinilor de pretutindeni

Ziua **ÎNVIERII LUI HRISTOS** ne oferă prilejul de a le transmite tuturor să creadă că sacrificiul Mântuitorului nu a fost zadarnic, să se bucure și să se iubească. Sărbătorile Pascale să vă aducă sănătate și întru toate bună sporire, pace și bună înțelegere.

HRISTOS A ÎNVIAT!

Echipa Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov
Alexandrina NIȚĂ, director

– paginile 4-5 –

Un semnal al șubrezirii conștiintei umane

Într-o vreme în care omul călătorește în Cosmos și construiește roboți sofisticați, iar mintea umană a atins culmi nebănuite prin invenții precum curentul electric, computerul, internetul, televiziunea și telefonia mobilă, sunt oameni care mor de gripă.

Vindecăm cancerul sau avem medicamente prin care-l putem stăpâni ani întregi, dar epidemia de gripă vine și ne spune că suntem limitați de resurse. Tehnologiile făcute de minte par a se prăbuși sub presiunea incredibilă a epidemiei de gripă, care ne invită la înțelegeri pe care le credeam poezie atunci când puterea părea să ne șadă sub cizme.

Lumea pare a fi constrânsă azi să-și plece capul cu smerenie și să-și recunoască limitele, dar - mai ales - să caute căi de ieșire din atitudini, concepții, reacții și comportamente confuze.

Ființa umană se zbate cu îndârjire pentru a face o alegere: puterea divină sau puterea umană? Cum bine vedem, umilirea puterii umane apare evidentă în clipa în care o ființă invizibilă, precum este un mititel virus, poate nărui viața. Umilirea puterii umane devine la fel de evidentă în fața prăvălirii unitare a economiilor sau a imperiilor financiare și prin consecințele în lanț ale acestei prăbușiri. Și cum spiritualitatea (mai nou chiar știința, și mă refer la fizica cuantică) afirmă că în Univers nu apare nimic din întâmplare, noi avem să înțelegem ce anume ne spun toate aceste lunecări dramatice spre suferință și lipsa de putere. Cum anume am pierdut susținerea acelor câmpuri de energie care ne ridicaseră pe culmile prosperității și ale exceselor de toate felurile?

Foto: Evoluăm Împreună

Căci asta s-a întâmplat: o pierdere energetică, adică o cădere din adevăr, din conștiința clară, din frumusețe și integritatea umană, din onestitate și din principiile conștiinței care susținea în jurul nostru un câmp de energie puternic.

Crizele ne cheamă înapoi, în lăcașurile de aur ale adevărului ființei umane. Crizele ne demască șubrezimea conștiinței și abaterile dureroase de la principii, de la moralitate, de la adevăr, de la integritate, de la cinste, de la sinceritate, de la dragoste și de la bunătate.

În clipa în care vom privi adevărul în față cu întreaga responsabilitate, fie că suntem oameni obișnuiți, savanți, înțelepți, oameni de afaceri, gunoieri sau frizeri, energia personală se schimbă, iar susținerea de care avem nevoie pentru viață intră imediat în acțiune.

Energia omului, ca și energia unei lumi întregi, energia unei situații sau a unei probleme de viață, se schimbă instantaneu în fața unei banale, adesea, schimbări de atitudine mentală, interioară.

Maica Tereza ne-a oferit un exemplu de acest fel atunci când a spus: „Eu nu sunt împotriva războiului. Eu sunt pentru pace!“. Diferența subtilă marchează exact atitudinea despre care vorbeam și face ca întreaga experiență a unui om sau a unei lumi să intre în adevăr și să iasă din minciună. Pentru că, iată, a fi împotriva războiului poate însemna a intra în război (și omul intră în război, fie și numai în interior, când se împotrivește!).

Dar a susține pacea înseamnă chiar aceasta: să faci tot ce stă în puteri pentru pace. Și acțiunile, atitudinile, comportamentele, evenimentele vieții devin cu totul și cu totul altele când suntem în război cu cineva sau ceva ori atunci când pledăm și trăim pentru pace.

Diferența devine un câmp subtil de putere, ce susține războiul sau pacea! Din punct de vedere spiritual, războiul se naște din lipsa adevărului, iar pacea aduce putere și sprijin pentru viață. Întoarcerea la adevăr este calea de a ieși din toate crizele, inclusiv cea a virusului gripal. ■

✍ **Prof. Constantin Dinu**, consilier educativ, Liceul Teoretic „Ioan Petruș“, Otopeni

Măgurele

Proiectul celui mai puternic laser din lume a trecut într-o nouă etapă

Proiectul celui mai puternic laser din lume a trecut într-o nouă etapă. Centrul ELI-NP de la Măgurele a început, în martie 2020, primul experiment care folosește un braț al laserului. La centrul internațional de cercetare Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP) au început experimentele pentru studiul interacției pulsurilor laser de mare putere cu materia. Acest prim experiment este rezultatul planificărilor si cercetărilor realizate de echipa ELI-NP în ultimii patru ani împreună cu echipa profesorului Gerard Mourou, laureat al premiului Nobel pentru fizica în 2018, de la Ecole Politechnique, IZEST, Franța.

Experimentul are în vedere studierea efectelor optice neliniare în materiale solide cu scopul de a scurta durata pulsurilor laser pentru cercetări de fizică nucleară și aplicații conexe. Pentru acest experiment se folosește un braț al celui mai puternic sistem laser din lume. Experimentul în desfășurare demonstrează performanta atinsă de echipa de operare a ELI-NP și a furnizorului sistemului laser de mare putere, Thales, de a livra pulsuri laser la cerere pentru utilizatorii centrului de cercetare de la Măgurele.

Cercetătorii de la Măgurele caută soluții pentru diagnosticarea cât mai timpurie a îmbolnăvirii cu COVID 19

De asemenea, cercetătorii de la Măgurele caută soluții pentru diagnosticarea cât mai timpurie a îmbolnăvirii cu COVID-19.

Ei lucrează la sistem pilot de radiografie de fază a efectelor COVID asupra plămânului, dar și de diagnosticare „posibil mai timpurie decât cu metodele clasice de investigare cum sunt tomografia computerizată și/sau radiografia cu raze X“.

Foto: FB, România Insider

„Sunt șanse mari ca radiografia de fază să vadă mult mai devreme efectele corovirusului asupra plămânului decât radiografia obișnuită.

Detectarea devreme a efectelor este un aspect, un alt aspect la care trebuie să ne gândim pe termen lung este că vor fi oameni care vor rămâne cu daune la plămâni și vor trebui făcute tratamente pentru oamenii care au plămânii deteriorați de COVID-19.

Acestor oameni va trebui să li se evalueze starea plâmânilor într-un mod frecvent ca să știi cum evoluează țesutul pulmonar și cum îl aplici“, a spus Dan Stutman cercetător și profesor la Universitatea Johns Hopkins din Baltimore, SUA. ■

Surse:
Hotnews, Radio România Cultural

✍ **Cristina ANGHELUȚĂ**

Director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov
Alexandrina NIȚĂ

Condeie ILFOVENE

Editor:
Centrul Român pentru Inițiativă Socială
Editor coordonator:
Cătălin DRAGOMIR
Redactor șef:
George V. GRIGORE
Redactori:
Cristina ANGHELUȚĂ, **Anica POPA**, **Iulia GEORGESCU**, **Marius Florin VĂDUVA**, **Alexandru LEOLEA**
Foto:
George V. GRIGORE
DTP:
Dan DULGHERU
tipar - www.tipografiaKLM.ro

Tel. **0371.084.001**;
e-mail: **condeieilfovene@gmail.com**
ISSN 2601 - 0984; **ISSN-L 2601 - 0984**
Publicație distribuită gratuit

✍ Vasile BOLBOJA, Cernica

Dascăli ilfoveni de odinioară

Vin în fața cititorilor cu un nume de „dascăl de țară“ peste care colbul uitării s-a așternut temeinic. Nu și peste arhivele pe care le-am consultat. Așadar, documente din arhiva instituțiilor din acea vreme: Anuarul Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice din anul 1893 și Ministerul Instrucțiunii și Cultelor - Serviciul statisticii - anuarul oficial - 1912
Fișa personală a unei învățătoare despre care nu există alte informații. Poate a fost o fată „voinică“, care se lupta, bărbătește, cu vitregiile acelor timpuri. Poate a fost o fată „fragilă“, care s-a încumetat să lupte, tot voinicește, de-a lungul județului Ilfov (mult extins în acea vreme) pentru a-i „lumina“ pe strămoșii noștri. Să reproducem fișa acesteia, cu informații pe care le reproducem întocmai:

Zoe Popescu - Ionescu

- Născută la 22 mai 1871 în București;
- Studii ext. Sector 2 București;

Activitate:
- Învățător suplinitor în Grădiștea Vlașca numită la 15 februarie 1893;
- Bărcănești - Ialomița, numită la 1 noiembrie 1893;
- Ciulnița - numită la 1 septembrie 1894;
- Învățător cu gradul „provisor“ de la 1 aprilie 1895 (în Tânganu);
- Învățător cu gradul „definitiv“ de la1901 (tot în Tânganu);
- Învățător la Plevna de la 15 octombrie 1903;
- Învățător la Căscioarele de la 1 octombrie 1905;
- Învățător la Cernica -Tânganu de la 1 septembrie 1907;
- Numărul statului personal 2.521 A;

Din documente rezultă că, până în 1912, ca învățătoare, în satul Tânganu, au fost două persoane cu acest nume: prima Popescu Zoe și apoi Ionescu Zoe. Am comparat fișele celor două cu prenume comun, Zoe și nume diferit, Popescu-Ionescu, și am ajuns la concluzia că este vorba de una și aceeași persoană. Argumente: anul nașterii același - 1871, gradele obținute în decursul anilor și mai ales numărul statului personal, 2.521 A, care era unic în nomenclatorul învățământului.
Probabil că domnișoara Zoe, inițial Popescu, a devenit ulterior Ionescu prin căsătorie.
Important este că amintim despre o învățătoare care, la 22 ani, a fost repartizată în satul ilfovean Grădiștea-Vlașca și apoi transferată, anual, în alte sate din județ. Și toate aceste tribulații umane includeau un mediu nou, o casă, aprovizionare cu lemne, cu alimente, relații cu noii vecini, izolare etc. ■

Al. I. Cuza, 200 de ani de la naștere

Cu ocazia bicentenarului nașterii Domnitorului Alexandru Ioan Cuza, Romfilatelia a introdus în circulație, la 20 martie 2020, emisiunea de mărci poștale intitulată „Aniversări. Evenimente. Alexandru Ioan Cuza, 200 de ani de la naștere“, alcătuită din două mărci poștale.
Al. I. Cuza s-a născut la 20 martie 1820, la Bârlad, într-o familie de dregători. Studiile le-a făcut la Iași, unde a fost coleg cu Mihail Kogălniceanu și Vasile Alecsandri. În 1835 a obținut diploma de bacalaureat la Paris, iar apoi a studiat Dreptul și Medicina, însă nu a terminat niciuna dintre facultăți. În 1848 s-a numărat printre oratorii care au luat parte la adunarea revoluționarilor de la Hotelul Petersburg din Iași, cerând înfăptuirea unor reforme democratice. A fost arestat după înăbușirea Revoluției din Moldova, însă a reușit să scape și s-a refugiat în Transilvania, unde a participat la Marea Adunare Națională de la Blaj, din mai 1848. În anii următori a deținut mai multe funcții în administrația Moldovei - președinte al Judecătoriei Covurlui (1849-1851 și 1855-1856), director al Ministerului de Interne (1851), pârcălab de Galați (1856). După adoptarea Convenției de la Paris din 1858 a fost implicat în reorganizarea politică a Moldovei, iar în cele din urmă a fost preferat pentru domnie atât de liberali, cât și de conservatori.

După Unire, Al. I. Cuza, sprijinit de Mihail Kogălniceanu, a inițiat primele reforme pentru modernizarea țării. Sub domnia sa Unirea a fost recunoscută de Marile Puteri, s-au creat primul Parlament și primul guvern unitar, au fost adoptate reforma electorală, secularizarea averilor mănăstirești, reforma agrară, a învățământului etc. Deoarece a instaurat un regim autoritar, domnitorul a fost îndepărtat la 11 februarie 1866 de „monstruoasa coaliție“, o grupare din care făceau parte politicieni liberali și conservatori, dar și militari sau comercianți. Cuza a fost obligat să părăsească țara, locuind la Viena, Paris și Florența. A murit la 15 mai 1873, la 53 de ani, în timp ce se afla la tratament în orașul german Heidelberg.
Pe marca poștală cu valoarea de 5 lei este reprezentat aversul Medaliei „Pro Virtute Militară“. Cuza a aprobat baterea unei medalii care să comemoreze lupta din Dealul Spirei a pompierilor români cu turcii, pentru care a emis Decretul domnesc, nr. 78 din 21 mai 1860. Medalia a fost realizată din bronz, era rotundă și avea diametrul de 32,5 mm. Pe avers era prezentat în relief un vultur încoronat, cu cruce în cioc, cu spada și sceptrul în cele două gheare, iar pe piept se afla capul de zimbru, cu steaua în cinci colțuri între coarne. În partea superioară exista inscripția „Pro Virtute Militară“, iar în partea de jos apărea numele gravorului din Paris, Caque F. Pe reversul medaliei (reprezentat grafic pe manșeta blocurilor filatelice ale emisiunii) se afla scris „13 septembrie 1848, Dealul Spirei“. Panglica de culoare albastră avea pe fiecare margine câte două dungi, una roșie în exterior și una galbenă în interior.
Pe marca poștală cu valoarea de 12 lei este reprezentat portretul-bust al lui Alexandru Ioan Cuza în uniformă militară.
Pe plicul „prima zi“ a emisiunii este ilustrată o litografie de C. Danielis, cu referire la Intrarea lui Cuza la Mitropolie cu ocazia deschiderii Camerei Naționale din București în anul 1860.
Emisiunea de mărci poștale este completată de plicul prima zi, coală de 20 timbre, minicoală de 4 timbre cu manșetă ilustrată și bloc de 4 timbre (2 serii) x 2 modele. ■

Ziua Satului Românesc, prilej de renaștere a zonei rurale

Camera Deputaților a votat instituirea Zilei Satului Românesc în ultima duminică a lunii septembrie și va fi organizată de autoritățile administrației publice centrale, locale, de celelalte instituții ale statului, de persoane fizice sau juridice, prin organizarea și participarea la programe și manifestări cu caracter cultural, social și științific în scopul de a aprecia și a promova satul românesc. Fondurile necesare pot fi asigurate din bugetele locale sau, după caz, din bugetele autorităților publice centrale ori ale instituțiilor publice, în limita alocațiilor bugetare aprobate.
Satul românesc este locul în care s-a format și s-a consolidat identitatea națională, spirituală, tot ceea ce alcătuiește unicitatea neamului românesc. Patrimoniul nostru spiritual și material, concretizat în tradiții, obiceiuri, meșteșuguri vechi și moduri de viață bine rânduite, constituie un important material de reflecție cu privire la prezent și la viitor, ce se cere păstrat și celebrat ca parte a memoriei noastre. Acest patrimoniu trebuie actualizat, înnoit, îmbogățit, fiind necesară încurajarea renașterii meșteșugurilor și tehnicilor străvechi, alături de păstrarea obiceiurilor

Foto: irinamonica.wordpress.com

populare de tot felul. Din fericire, în România satul tradițional, arhaic, mai supraviețuiește încă, iar din acest motiv trebuie să apreciem și să conservăm ceea ce avem, înainte de a fi prea târziu. Astfel, în satul românesc, întreaga comunitate este ca o familie, iar familia e cel mai sfânt lucru pentru români. La nivel european există o mișcare de revalorizare a satului, a modurilor de viață mai apropiate de ritmurile naturii, mai puțin poluate și care pot să asigure omenirii un viitor mai armonios, mai sănătos.
Pentru a răspunde problemelor prezentului, este important să ne uităm la moștenirea trecutului, unde găsim deopotrivă lecții importante cu privire la ceea ce trebuie îndreptat și totodată posibile soluții pentru rezolvarea sau diminuarea dificultăților actuale. Instituirea Zilei Satului Românesc are scopul de a ajuta locuitori de la sate, de a-i face cunoscuți și a-i răsplăti pe acești oameni ce continuă să ne ofere nouă, tuturor, o identitate, dar, în același timp are și scopul de a ne învăța pe noi ceilalți, din afara satului, care ne sunt originile, de unde venim, cum ne putem bucura și cum ne putem recrea, cum putem descoperi beneficiile și frumusețea unui trai curat sau a unui caracter sănătos, adevărat.
Ziua Satului Românesc trebuie să fie o adevărată sărbătoare națională a valorilor perene ale României, cu expoziții, târguri tematice, conferințe și seminarii pe tema conservării, promovării și dezvoltării străbunelor noastre așezări rurale. ■

✍ Elena HĂRĂTĂU, deputat

22 martie 2020, Duminica Sfintei Cruci

„Lumea de mâine nu poate exista fără morală, fără credință și fără memorie.“ (Regele Mihai I)

Crucea veche - biserica Sf. Ilie Pasărea

Crucile de piatră – martori ai memoriei locale.

În localitățile **Brănești** și **Afumați** încă mai pot fi întâlnite cruci vechi scrise în chirilică, a căror vîrstă pornește cel mai probabil din secolul al XIX-lea.
„Oriunde ar fi fost ridicată, crucea a fost semnul prin care omul a marcat legătura lui cu Dumnezeu, încercând să capete protecție pentru sine și comunitate și, în același timp, a conferit sacralitate locului însemnat“.

Prof. Marius Ovidiu Sebe

Crucea veche - cimitir Parohia I Afumați

Miracolul Învierii Domnului, cea mai importantă

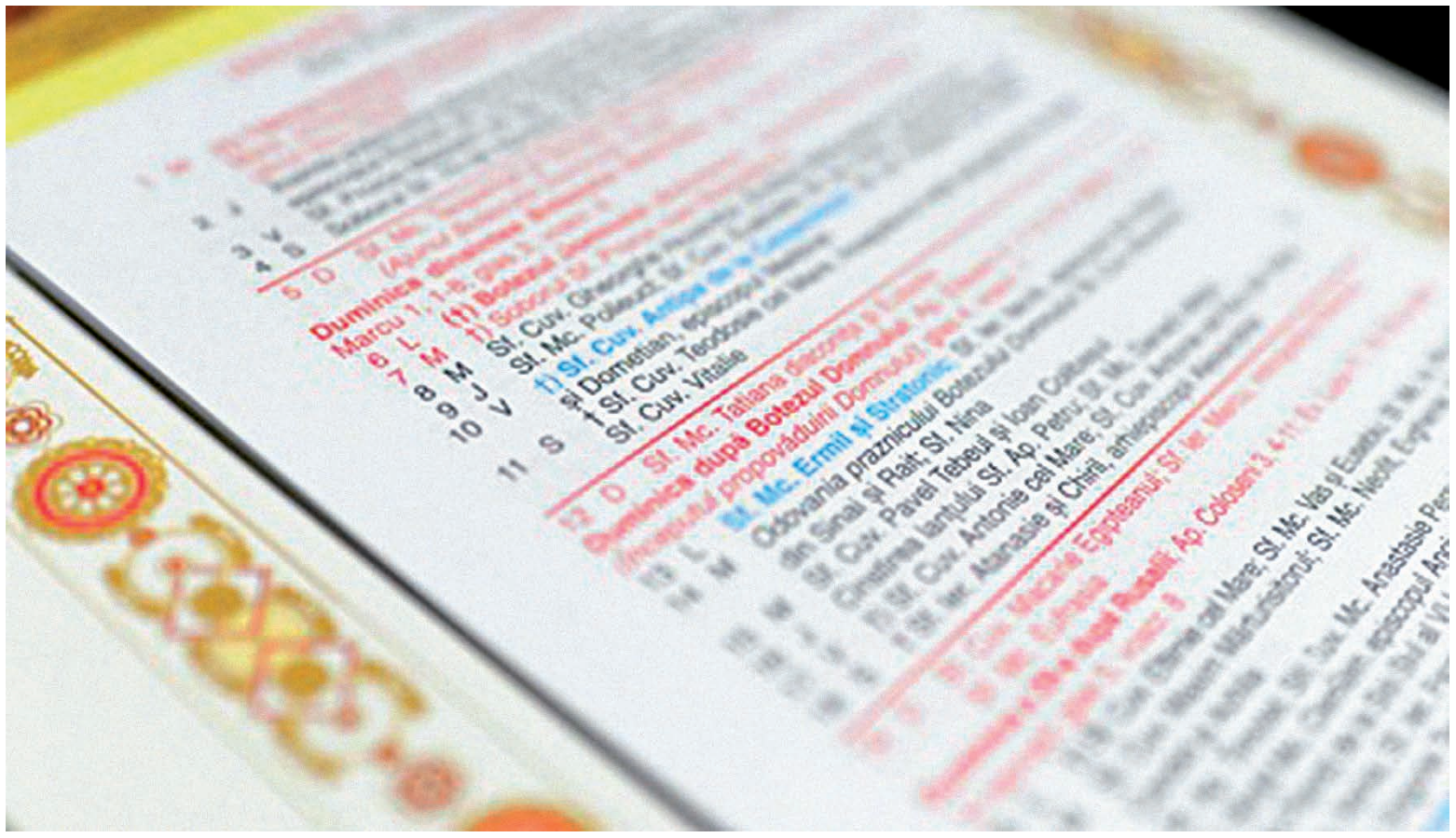

Paștele, cum denumesc românii sărbătoarea Învierii, își are etimologia în cuvântul ebraic pesah, trecere. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Roșie, din robia Egiptului, în pământul făgăduinței, Canaan. Este o sărbătoare religioasă anuală de primăvară cu semnificații diferite, întâlnită în iudaism și creștinism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în antichitatea anterioară religiilor biblice, atingând astăzi o mare diversitate culturală, în funcție de particularitățile religiei adoptate.

Sfintele Paști reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștilor marchează începutul anului ecleziastic creștin. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștile.

Noul Testament leagă Cina cea de taină și răstignirea lui Iisus de Paștele evreiesc și exodul din Egipt. Iisus s-a pregătit pe el însuși și pe discipolii săi pentru moartea sa în timpul Cinei, dând mesei de Paștele evreiesc un nou înțeles. El a identificat pâinea ca simbolizând corpul său care va fi sacrificat curând, iar vinul - sângele său care urma să fie vărsat. În Întâia epistolă către corinteni a Sfântului Apostol Pavel, capitolul 5, el spune: „Curățiți aluatul cel vechi, ca să fiți frământătură nouă, precum și sunteți fără aluat; căci Paștile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi“, făcând referire la tradițiile Paștelui evreiesc și identificându-se cu mielul pascal.

O interpretare în Evanghelia după Ioan este că Iisus, ca miel pascal, a fost răstignit aproape în același timp cu sacrificiul ritual al mieilor în templu, în după-amiaza celei de a 14-a zi de Nisan. Această interpretare este inconsistentă cu cronologia din Evangheliile sinoptice. Se presupune că „pregătirea Paștelui“ din Evanghelia după Ioan, capitolul 19, se referă literar la cea de a 14-a zi de Nisan, ziua pregătitoare pentru Paști, și nu în mod necesar la ziua de vineri, ziua pregătitoare pentru sabat și că „mâncarea de Paști“ din Evanghelia după Ioan se referă la mâncarea mielului pascal, și nu la mâncarea niciunuia din sacrificiile făcute pe perioada Zilelor Pâinii Nedospite.

Modul de calcul a datei sărbătorii Paștelui creștin

Data celebrării Paștilor are la bază două fenomene astronomice: echinocțiul de primăvară și mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pământului. Astfel, Paștile se serbează în duminica imediat următoare primei luni pline după echinocțiul de primăvară.

Durata

Paștile creștine au o durată de 40 de zile, cuprinse între sărbătoarea Învierii Domnului (prima duminică de Paști) și sărbătoarea Înălțării Domnului, care se celebrează la 40 de zile de la Înviere, într-o zi de joi. Primele 3 din cele 40 de zile pascale sunt zile de mare sărbătoare.

Cronologia sărbătorilor pascale

Sărbătoarea Paștilor este precedată de o lungă perioadă de post, în care se comemorează evenimentele premergătoare Învierii Domnului.

Postul Mare durează 40 de zile, amintind de postul lui Moise, dar mai ales al Mântuitorului.

Ultima săptămână (Săptămâna Mare) este dedicată însă, în afara Postului, patimilor, răstignirii și punerii în mormânt a Domnului. Este cea mai aspră săptămână de post. în toate bisericile se slujesc, seara, Deniile, iar dimineața slujbe speciale, care predispun la meditație asupra vieții creștine și a patimilor Domnului.

Ultima săptămână din Postul Mare, Săptămâna Patimilor, începe în Duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea în Ierusalim a lui Isus Hristos și se sfârșește în Sâmbăta Mare.

Este săptămâna în care sunt comemorate patimile lui Iisus, răstignirea și moartea Sa din Vinerea Mare.

Chiar dacă azi nu se mai practică vechile obiceiuri, românii cinstesc în mod deosebit sfintele slujbe din Săptămâna Patimilor. Fiecare zi din Săptămâna Mare are semnificația sa.

Luni se pomenește Iosif cel cu bun chip, care a fost vândut de frații săi pe 30 de arginți, ca și Mântuitorul.

E pomenit și smochinul neroditor pe care Hristos l-a blestemat și s-a uscat. Marți se pomenesc cele zece fecioare-cinci înțelepte și cinci nebune pentru că nu făcuseră fapte de credință și milostenie.

Miercuri se pomenește femeia păcătoasa, care a spălat cu mir picioarele Mântuitorului, spre îngroparea Sa.

În Joia Mare se prăznuiește spălarea picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul, Cina cea de Taina, rugăciunea din grădina Ghetsimani și vinderea Domnului de către Iuda. În seara acestei zile crestinii merg la Denia celor 12 Evanghelii.

sărbătoare a creștinilor de pretutindeni

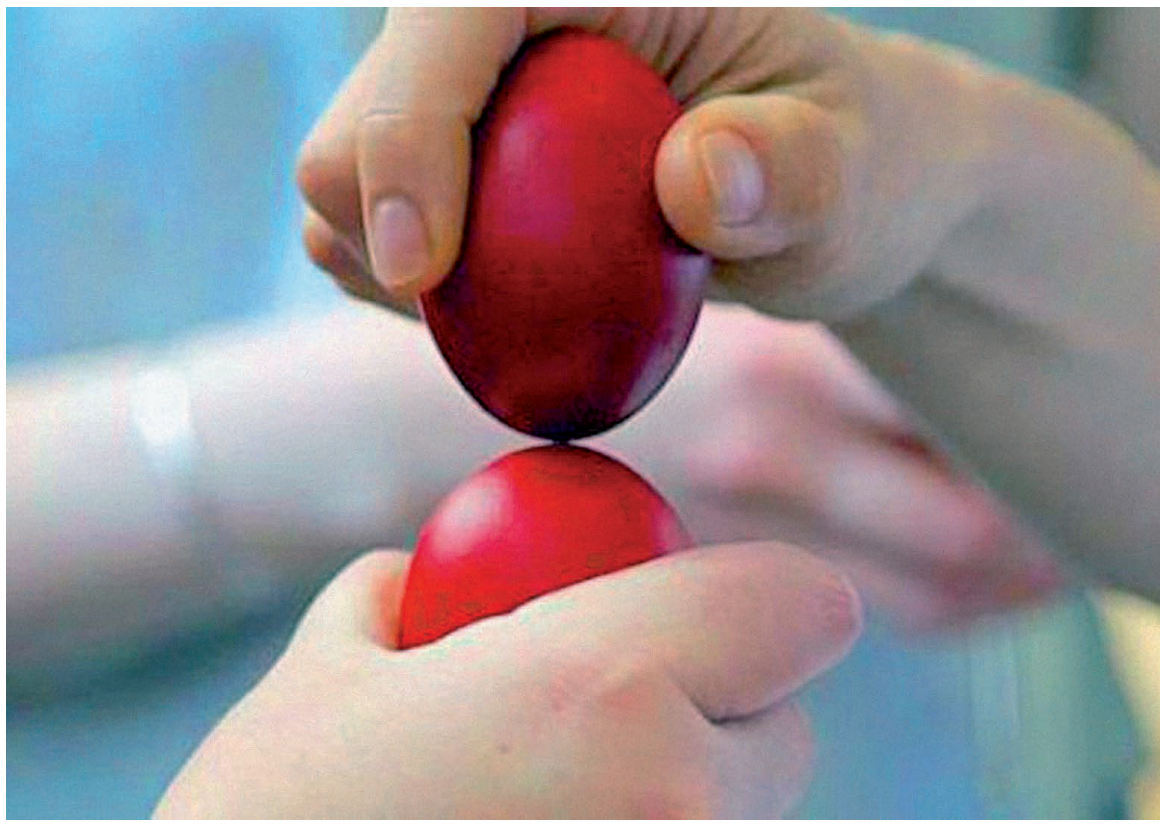

Tradiții și datini pascale la români

Deși de-a lungul timpului inter-culturalitatea și-a spus cuvântul și am „importat" multiple obiceiuri noi, avem încă tradiții și datini pascale nealterate de secole întregi pe care, voluntar sau involuntar le respectăm an de an.
Paștele este o sărbătoare plină de bucurie, o celebrare luminată, încărcată de semnificații, simboluri și tradiții.

Simbolistica ouălor de Paște

Celebrarea miracolului Învierii este cea mai importantă sărbătoare a creștinilor de pretudindeni fiind însoțită de o multitudine de tradiții și datini pascale. De la ouă roșii și cozonac, la slujbe religioase edificatoare sau numeroase superstiții și obiceiuri, Paștele este sărbătorit vesel, fiind o marcă a primăverii, un nou început, o speranță în mai bine, o înnoire. Dacă ouăle roșii sunt simbol al sângelui dumnezeiesc căzut din răni, cele colorate sau încondeiate semnifică bucuria primăverii, veselia, renașterea. La români, ouăle se vopsesc, pictează, decorează în Joia Mare, în Săptămâna Patimilor. Acestea se ciocnesc în ziua de Paști rostind *Hristos a înviat!* la care se răspunde *Adevărat a înviat!*.

Lumina sfântă

Lumina din Noaptea de Înviere semnifică pentru credincioși victoria binelui asupra răului, învingerea întunericului și biruința vieții. La Sfântul Mormânt aceasta apare prin putere divină, fără nicio explicație, fără nicio sursă de aprindere. Miracolul menține vie credința, iar puterile luminii sfinte variază de la protecție și vindecare, la aducerea de belșug, noroc și armonie în case. La români, lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea de Înviere va fi adusă aprinsă pe drumul spre casă. Dacă aceasta nu se va stinge, atunci dorința purtătorului se va împlini.
Lumina sfântă este cea dătătoare de speranță oamenilor, arătând că miracolele încă sunt posibile.

Între datinile de Lăsata Secului se individualizează obiceiul „Cucii", cel mai spectaculos carnaval fiind cel de la Brănești (Ilfov)

Între datinile de Lăsata Secului, se individualizează obiceiul „Cucii", specific Dobrogei (mai demult) și satelor din șesul Dunării. Astăzi obiceiul este sporadic întâlnit, cel mai spectaculos carnaval fiind cel de la Brănești (Ilfov).
Acum obiceiul este o paradă a măștilor de cuci și cucoaice, urmat de o bătaie și de horă. în vechime este atestat un obicei mai amplu, în trei părți. Prima se desfășura în dimineața zilei de Lăsata Secului, când cucoaicele (flăcăi travestiți în femei), cutreierau satele simulând bătaia cu chiuliciul (un bici în vârful căruia atârna o opincă ruptă). A doua parte o constituia o piesă care o avea în centru pe „bunica cucilor", în jurul căreia se adunau, în mijlocul satului, miri și mirese, ciobani și ciobanițe, vânători și vraci, constituind o paradă zgomotoasă. După ce trăgeau trei brazde simbolice, în formă de cerc, unul dintre ei (de obicei mirele) era udat cu vin.
Prima zi după Lăsata Secului se numea Lunea curată, când bătrânele începeau să țeasă pânza din care se făceau cămășile de Paște. Tot în această zi, oamenii obișnuiesc să purifice spațiul în care trăiesc, prin diferite ritualuri.
Jumătatea Postului Mare era numită Miezul sau Miaza Păresii (de la cuvântul Paresimi, care însemna Postul de 40 de zile) sau Păreții (această sărbătoare era socotită ca un perete care desparte Postul Mare în două).
Ziua era ținută cu sfințenie de femei, care nu munceau. Era credința că tot ce se lucra în aceasta zi se strică, nici un lucru neputând fi dus la bun sfârșit.
Prima sâmbătă din Postul Mare - Ziua Sfântului Toader - este momentul în care se aduc prescuri și colivă la biserică. După sfințirea de către preot, ele se dau de pomană pentru morți.
În ziua lui San' Toader etnologii văd o rămășiță a cultului hipic sau a curselor de cai care anunțau venirea primăverii. În aceasta zi se tundeau vitele.
În ziua de Mucenici (Măcinici, sărbătoare cunoscută sub denumirea bisericească de Sfinții 40 de mucenici din Sevastia Armeniei) gospodarii dădeau foc la gunoaie, iar femeile afumau casa și pomii din grădina cu petice aprinse, să le ferească de gângănii și jivine.
Buna-Vestire (Blagovestenia) simbolizează începutul mântuirii neamului omenesc. În această zi, Arhanghelul Gavriil i-a binevestit Sfintei Fecioare Maria zămislirea lui Mesia, cel de veacuri așteptat.
Sfântul Gheorghe este, pentru creștini, sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic militar, care a fost chinuit și omorât pentru Hristos, pe vremea împăratului Diocletian. Este considerat sfânt purtător de biruință și reprezentat în iconografia ortodoxă călare pe un cal alb și omorând un balaur, simbol al răului.
Sâmbăta dinaintea Floriilor poartă numele de sâmbăta lui Lazar, în amintirea lui Lazăr cel înviat de Mântuitorul din morți. Acum este ziua de dezlegare a sărindarelor, când se pomenesc morții.
Duminica Floriilor marchează momentul primirii triumfale pe care i-a făcut-o mulțimea Mântuitorului, la intrarea în Ierusalim. În această zi e obiceiul de a se sfinți, la biserică, ramuri de salcie, care simbolizează stâlpările de finic cu care mulțimea l-a întâmpinat pe Hristos.
Puține dintre aceste obiceiuri se mai păstrează astăzi. Cele mai prezente sunt pomenirea morților, care se face în fiecare sâmbătă a Postului Mare, frecventarea sfintei biserici mai des, spovedania. Obiceiurile populare se țin mai puțin și mai sporadic. Nu se poate vorbi despre o generalizare a acestora în ceea ce privește sărbătorirea. ■

Foto: Terapia Sufletului, Cunoaște Lumea, Timpromanesc.ro

✍ Cristina ANGHELUȚĂ

George V. GRIGORE

Chitila

Concursul Național „Arta - între talent și dăruire“, suspendat

Așteptat cu nerăbdare de sute de tineri talentați din județul Ilfov și din întrega țară, Concursul Național de Creație Plastică - „Arta - între talent și dăruire“, Ediția a VI-a, care urma să aibă loc în orașul Chitila, se suspendă.
Având în vedere starea de urgență instaurată pe teritoriul României din cauza pandemiei de Coronavirus, organizatorii concursului au decis suspendarea până la redresarea situației.
Misiunea acestui concurs de talente este de cunoaștere, stimulare și afirmare a potențialului artistic al copiilor din învățământul primar, gimnazial, liceal.
Concursul își propune să stimuleze potențialul artistic al tuturor elevilor prin creație plastică si icoane pe sticla. Ediția actuală a început în luna noiembrie 2019 și urma să se încheie în luna iunie 2020.
Chiar dacă situația în care ne aflăm este una specială, colectivul de profesori organizatori ne asigură că în tot acest timp se vor lua toate măsurile necesare pentru ca la revenirea în activitate să fie pregătite toate documentele necesare pentru finalizarea proiectului.
În perioada 1-10 aprilie 2020 a fost organizată jurizarea lucrărilor înscrise în concurs, în condiții maxime de siguranță, cu câte un singur membru al juriului pe zi. Catalogul concursului, care va cuprinde toate lucrările premiate, va fi realizat ulterior.
S-a decis acordarea unui număr mai mare de premii, având în vedere calitatea lucrărilor înscrise în concurs.
Veți fi ținuți la curent, urmărind pagina de facebook a concursului, cu lista elevilor premiați și, în cazul în care mai este posibil, detalii referitoare la organizarea etapei directe și a vernisajului. În caz contrar, toate diplomele și premiile vor ajunge la profesorii coordonatori după finalizarea concursului.
Până atunci, întregul colectiv de organizatori vă îndeamnă să respectați toate măsurile impuse de Ministerul Sănătății și sperăm că ne vom revedea cu toții sănătoși după această perioadă grea.
„Vă mulțumim pentru toată implicarea și pentru tot profesionalismul cu care ați participat la fiecare ediție!“, transmit organizatorii concursului din orașul Chitila. ■

Camelia Ciobanu „acordează“ vocile tinerilor cornețeni

Printre persoanele deosebite și cu multă experiență profesională atrase de munca de educație a tinerelor talente muzicale din comuna Cornetu se află și profesoara Camelia Ciobanu.
Vocile tinerilor cornețeni se vor auzi din ce în ce mai limpede și melodios sub îndrumarea prof. Camelia Ciobanu a cărei vastă experiență, dobândită pe băncile Universității de Muzică București, continuată pe scenele mari în cadrul Corului Filarmonicii George Enescu și a Coralelor „Divina Armonie“ și „Nihil Sine Deo/, adăugată la nenumăratele apariții la televiziune și în concerte alături de nume mari ale muzicii românești, asigură formarea vocilor tinerilor talentați, indiferent dacă e vorba de canto clasic, muzică ușoară, muzică populară sau cor. Sunteți așteptați, așadar, la Centrul Cultural al comunei Cornetu! ■

George V. GRIGORE

Vedete ilfovene:

Elena Gheorghe pe scena Festivalului „Ziua Cucilor“ de la Brănești

George V. GRIGORE

La 2 martie 2020, când se făcea un pas importat către Postul Mare al Paștelui din acest an, la Brănești întreaga comunitate se afla îmbrăcată în straie de sărbătoare. Cu toții au participat la sărbătoarea tradițională din fiecare an, Festivalul „Ziua Cucilor“.
După seminariile și conferințele de la Casa Corpului Didactic Ilfov și defilarea tuturor cetelor de cuci din țară și din străinătate, după încheierea reprezentațiilor, pe aceeași scenă, seara, a avut loc un spectacol artistic - popular, cu participarea multor artiști de marcă.
Dintre aceștia, Elena Gheorghe cu grupul său de dansatori aromâni s-au detașat net, aducând primăvara mai devreme pe meleaguri ilfovene.
Cine nu o cunoaște pe Elena Gheorghe, artistă de origine aromână din partea tatălui. S-a născut la Clinceni, în 1985 în familia preotului Gheorghe Gheorghe.
Mama sa, Marioara Man Gheorghe, provine dintr-o familie de muzicieni, ea însăși fiind cântăreață de muzică populară. Sora sa, Ana, a urmat o carieră în jurnalism, iar fratele său Costin, e fotbalist. Elena a debutat la vârsta de trei ani pe scena muzicii populare, alături de mama sa, cântând „Sus în deal, în poieniță“. În clasa a V-a s-a înscris la Palatul Național al Copiilor, unde a urmat lecții de canto, devenind solista Cercului Armonia, alături de care participă la diverse concursuri din țară.
În școala gimnazială a cântat la serbări, iar în adolescență a participat la festivaluri naționale. În anul 2000 a câștigat trofeul Festivalului „Ursulețul de aur“ de la Baia Mare. A participat la Festivalul de la Mamaia, unde a întâlnit-o pe Adela Popescu, alături de care a cântat pentru o scurtă perioadă în trupa „Viva“. În adolescență, Elena a studiat actoria și a urmat lecții de canto classic la Liceul de Muzică „Dinu Lipatti“ La finele lui 2002, un grup de tineri muzicieni o invită pe Elena să devină vocea principală a proiectului lor musical, concertând sub numele „Mandinga“.
În februarie 2006, Elena decide să întrerupă colaborarea cu Mandinga și pornește la drum cu șapte instrumentiști talentați.
Începe să înregistreze cântece pentru albumul său de debut și își deschide propria școală de dans. În 2009, a participat la finala Eurovision unde a obținut poziția 19 din 40.
Au urmat concrete în țară și străinătate, multe lansări de piese și videoclipuri.
A pozat într-un pictorial pentru revista Unica, apărând pe coperta revistei din februarie 2012. Din martie 2012 face parte din juriul emisiunii „M-a făcut mama artist“ de pe Prima TV. La 1 august 2011 s-a căsătorit civil cu trombonistul Cornel Ene, fost membru al formației Mandinga. În decembrie 2011 a născut un băiețel, Nicholas Răzvan, iar pe 15 iulie 2017 a născut o fetiță, Amelie Nicole.
Se spune că dacă ești lovit de tinerii mascați la Brănești de Ziua Cucilor vei fi sănătos tot anul! Noi am fost „loviți“ și de muzica deosebită a interpretei Elena Gheorghe și vom fi sănătoși de două ori, pentru că, după cum se vede, de la Clinceni nu zboară numai avioane, ci și oamenii frumoși și talentați. ■

Foto: Marius Pistrui, Asociația Culturală Brănești

Surse: wikipedia.org; viva.ro; libertatea.ro, agentiadepresamondenă.com; revistatango.ro, acasă.ro

Cineclub - La răscruce de vânturi

Răsfoind prin arhiva mea legată de activitatea de cineamatorism (cineclub) din România am dat peste ziarul „Azi“ din 19 ianuarie 1993 și am spicuit din textul scris de Victor Dinu care, din păcate, nu mai este printre noi.
„Da, într-o lume nebună, nebună, nebună, unora le (mai) place filmul (de amatori). Pentru acesta are loc o scurtă întâlnire la sfârșit de an 1992. Adevărul pare îndrăcit, pentru că cinecluburile supraviețuiesc, chiar dacă unii le-au cântat un *aleluia* de final. Marile speranțe sunt sindicatele, care doresc să aibă oameni cu inimi nobile și alese.
Avem în față un drum fără întoarcere pentru că mereu vin timpuri noi, timpuri de tranziție. În ultimele zile ale anului 1992 mă caută cu insistență prietenul Victor Colonelu. Mesajul venea dinspre FAUR S.A., fostă N. Malaxa, fostă 23 August. *Victorie dragă*, zice el, *vino să aniversăm Cineclubul nostru, ăla pe care l-am înființat împreună în urmă cu 25 de ani*. M-ai trăiește?! zic eu. *Hai, domnule că ne întâlnim cu toții. Te aștept*. Am stat puțin pe gânduri. De când cu economia de piață caut să storc și eu din fiecare întâlnire oarece profit. Dar ce poți să scrii despre cinecluburi? Auzi, cultură de masă?! Pe cine mai interesează așa ceva acum, când, *Între Cer și Pământ* se întâmplă atâtea minuni? Pe de altă parte, de universul acesta industrial, fosta Uzină 23 August, mă leagă *Copilăria mea gazătărească*. Acolo am început *Aventura* în viața uzinei, acesta fiind ziarul nostru *de uzină*. Între milionul pe care visez să-l agonisesc și sentiment, a învins inima. Acum un scurt istoric: în filmoteca cineclubului aniversat FAUR-film s-au adunat peste 240 de filme tehnice, documentare, artistice, poeme, reportaje și de animație. În țară a participat la aproape toate festivalurile de cineamatori. Din 1976 până în 1984 a avut un festival propriu - Cine-FAUR.
Prin câteva filme valoroase, FAUR a fost prezent la festivaluri internaționale în Cehoslovacia, Germania și Rusia. Din curiozitate sau cu sarcină de sus, de-a lungul anilor au trecut pe la FAUR-film nume de prestigiu în cinematografia națională precum Andrei Blaer, Alecu C. Croitoru, Lucian Bratu, Nicolae Cabel, Aurel Mâșcă, Ion Popescu Gopo, Bob Călinescu, Victor Antonescu, Luminița Cazacu, Călin Căliman, Radu Petrescu Aneste, Valerian Sava, Rodica Becleanu, Alexandru Stark, Aristide Buhoiu, Eugen Atanasiu, Alex Corjos, Gelu Mureșan și Benone Neagoe. Indiferent de resortul care i-a determinat să vină aici, ei au pus umărul la activitatea de creație, au lăsat *urme*. Erau oameni *cu diavolul în corp*.
S-a adunat lume bună la clubul întreprinderii: regizorul Geo Saizescu (întemeietorul primului cineclub încă de când era student în anul 1957), Radu Aneste Petrescu (scenarist de film, profesor la Academia de Teatru și Film), Călin Căliman (critic de film), Crăciun Constantin (secretar executiv al A.N.C.R.), Ion Petcu (cel mai vechi cineclubist din țară). Erau și reprezentanți ai *gazdelor*: Gheorghe Damian (general maneger), Zaharia Brânduși și Dan Ionescu (directori), Valeriu Fuior (omul care se ocupă de construirea imaginii firmei FAUR). Se înțelege că nici măcar unul dintre ei nu a venit la această întâlnire din obligație sau doar așa de ochii lumii. Ei iubeau pur și simplu filmul. Cum se spunea, aveau *diavolul în corp*“. ■

Victor COLONELU, regizor de film, Tunari

A fost odată Muzeul de Etnografie al județului Ilfov

George V. GRIGORE

Știind că pe raza județului Ilfov nu se află nici o instituție muzeală actuală, în afara Palatului Brâncovenesc de la Mogoșoaia și a mănăstirilor din salba care înconjoară Bucureștiul, am aflat cu surprindere că a existat totuși un muzeu de etnografie, găzduit de conacul Drugănescu (Târnoveanu-Știrbei) din Florești-Stoenești.

În volumul „Muzeul de etnografie și artă populară de la Florești-Stoenești“, editat de Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al Județului Ilfov, apărut în 1976 se arată că „la 35 de km nord-vest de orașul București, pe autostrada București - Pitești și la km. 30 pe șoseaua națională București - Bolintin Vale - Potlogi, în comuna Florești-Stoenești, pe malul stâng al Sabarului, se află Muzeul de Etnografie și Artă Populară al județului Ilfov, care dispune de colecții valoroase cu privire la viața, cultura și arta populară de pe meleagurile Vlăsiei și Burnasului, Luncii Dunării, Văii Mostiștei și ale șesului Bărăganului. Clădirea muzeului este un frumos edificiu - monument de arhitectură brâncovenească, construit în anii 1710-1715 de Gavril Drugănescu, fost mare vornic de Târgoviște, în partea de sat a Stoeneștilor, numită Drugănești. Conacul a fost supus unor repetate restaurări, cu modificări evidente în stitul architectural, când la corpul central a mai fost adăugată o aripă în partea de vest. În anii 1940-1942, arhitectul Gheorghe Cantacuzino a mai adăugat în partea estică o aripă, iar foișorul al cărui acoperiș este susținut de opt coloane cu capiteluri sculptate în relief a fost puțin lărgit, creându-se proporții mai echilibrate întregului monument.

Restaurările efectuate între anii 1965-1967 au adus clădirea la aspectul de astăzi, cu întregul exterior din cărămidă aparentă, iar recent, vechea șiță de brad a fost înlocuită cu șiță de azbociment, astfel că în prezent, edificiul cu linii arhitectonice elegante și îndrăznețe se situează în rândul palatelor brâncovenești de felul celor de la Mogoșoaia, Potlogi sau Sâmbăta.

Lucrarea a fost întocmită de Gheorghe Dinuță, macheta grafică a aparținut Mariei Văgâi, imaginile foto lui Viorel Florescu, iar tehnoredactarea a fost făcută de Florea Grigorescu. Tiparul a fost executat la Întreprinderea Poligrafică Arta Grafică. În 1971 a fost amenajat în cele 13 săli ale conacului Muzeul de Etnografie al județului Ilfov, cunoscut ca „Muzeul de etnografie și de artă populară al Câmpiei

Române“. Aici au fost expuse numeroase țesături populare, costume naționale, ceramică, unelte de muncă, mobilier popular, obiecte de metal, elemente de podoabă. La demisol erau prezentate meșteșugurile prelucrării lemnului și metalului, prin diferite ateliere de lucru, cu diferite unelte și produse, dar și industria casnică textilă și ocupațiile tradiționale. Nivelul superior era destinat secției de artă populară, care cuprindea colecții de obiecte selecționate și ordonate pe genuri și zone (îmbrăcăminte, covoare, diferite țesături etc.). În 2005, conacul a fost retrocedat urmașilor foștilor proprietari, iar patrimoniul mutat la Giurgiu, unde a fost depozitat temporar în mai multe locuri. La sfârșitul lui 2006 a fost inaugurată „Secția de etnografie“, care aparține de Muzeul județean „Teohari Antonescu“, găzduită la parterul sediului care găzduiește Consiliul Județean și Prefectura Giurgiu. Această secție, puțin cunoscută de giurgiuveni, reconstituie în amănunt viața țărănească din zona vlăsceană.

Astăzi comuna Florești-Stoenești se află la marginea de nord a județului Giurgiu, la limita cu județul Dâmbovița, pe malurile râului Sabar și pe malul drept al Argeșului. Ansamblul Drugănescu, aflat acum în județul Giurgiu după ultima reorganizare teritorială, cuprinde actuala clădire a conacului sus amintit și Biserica „Buna Vestire“, zidită în 1723. Conacul a fost ridicat între anii 1710 și 1715, de Gavril Drugănescu, mare vornic de Târgoviște, în timpul lui Constantin Brâncoveanu și apoi în vremea lui Ștefan Cantacuzino, cucerit fiind de armonia, echilibrul și spiritul artistic al ctitoriilor brâncovenești. Urmașii lui, Preda Drugănescu și fiul acestuia, Preda Scarlat Drugănescu, i-au continuat lucrarea, dar în timpul urmașilor lui Scarlat a început decăderea ansamblului. În 1939, conacul a fost cumpărat de domnița Marina Știrbey Brâncoveanu, fiica prințului George Știrbey, cea care a fost prima româncă aviator care a pilotat un avion pe ruta București-Stockholm și a traversat Marea Baltică. Noul proprietar a inițiat ample lucrări de restaurare, construcția integrându-se în suita valorilor arhitecturii europene, individualizată prin spiritul său autentic, profund românesc, inițiat de Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu și impus mai ales la Mogoșoaia. Refacerea edificiului între 1965 și 1967 i-a conferit aspectul de palat singuratic, care străjuiește imperial în mijlocul unui parc mare, cu arbori seculari, cum este dudul de peste 150 de ani, din apropierea clădirii. Structura monumentului cuprinde subsolul din bolți de cărămidă, ridicat deasupra nivelului curții, și parterul, la care se ajunge urcând 12 trepte, aflate în interiorul foișorului. Loggia ocupă locul unei foste verande, cu acces de la parter. Exteriorul dispune de coloane brâncovenești din piatră, care susțin arcadele foișorului și loggiei, și oferă deschideri mari ce dau monumentalitate arhitecturii.

Trei palate brâncovenești din preajma Bucureștilor marchează un perimetru cultural arhitectonic unic...

„Trei palate brâncovenești din preajma Bucureștilor marchează un perimetru cultural arhitectonic unic, ce ne definește ca popor și spirit creator și rezonează“, cum frumos se exprima Preasfințitul Ambrozie, Episcopul Giurgiului, „…nu doar în linearitatea timpului, ci mai ales în veșnicie“. Este vorba despre palatele Mogoșoaia, Potlogi și Drugănescu, ultimul mai puțin cunoscut, dar, din fericire, recuperat de eparhia vlăsceană în 2012 și redat patrimoniului cultural ca o împlinire a testamentului ctitorilor.

Aici funcționează în prezent Centrul Pastoral-Cultural „Gavril Drugănescu“ și este și sediul Protoieriei Bolintin. Centrul găzduiește mai multe compartimente, dintre care amintim Biblioteca „Dimitrie Bolintineanu“, un muzeu de artă eclezială, un altul de etnografie și artă populară, un centru de restaurare și conservare a patrimoniului bisericesc, spații de creație, ateliere de pictură, de olărit, de țesut, prelucrare a lemnului, împletituri și costume populare, etc. Spațiile găzduiesc activități ale episcopiei și alte activități culturale.

Porțile sunt larg deschise culturii, copiilor și tuturor celor care vor dori să-și desfășoare activitățile aici.

Așadar, printr-o bună și duhovnicească lucrare s-a salvat un monument de valoare națională, iar acum turiștii se pot bucura de existența a trei monumente arhitecturale brâncovenești aflate în apropierea Bucureștiului, respectiv palatele de la Mogoșoaia și Potlogi, dar și Conacul Drugănescu, construit în aceeași cheie arhitecturală. ■

Bibliografie:

1) Gheorghe Graur Florescu - *„Popasuri în împrejurimile Bucureștiului“, Editura Sport Turism, București, 1983;*

2) *„Muzeul de etnografie și artă populară de la Florești-Stoenești“*, editat de Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al Județului Ilfov, 1976.

Surse: wikipedia.org; arhitectura-romaneasca.blogsdpot.com; trecator.ro; ziarullumina.ro; adevarul.ro; amfostacolo.ro; monumenteromania.ro; floresti-stoenesti.ro; altmarius.ning.com; giurgiuveanu.ro; biserici.org;

Dor de Nichita... 31 martie - Ziua poetului Nichita Stănescu, cel care a văzut cuvântul și umbra acestuia...

✍ George V. GRIGORE

Considerat atât de critica literară cât și de publicul larg drept unul dintre cei mai de seamă scriitori pe care i-a avut limba română, pe care el însuși o denumea *„Dumnezeiesc de frumoasă“*, Nichita Stănescu aparține temporal, structural și formal, poeziei moderniste sau neo-modernismului românesc din anii 1960 - 1970. Ca orice mare scriitor, însă, Nichita Stănescu nu se aseamănă decât cu el însuși, fiind considerat de unii critici literari, precum Alexandru Condeescu și Eugen Simion, un poet de o amplitudine, profunzime și intensitate remarcabile, făcând parte din categoria foarte rară a inventatorilor lingvistici și poetici. *„Ceea ce putem spune, până toate acestea se vor lămuri, este că poetul Nichita Stănescu continuă o serie mare de poeți din secolul al XX-lea (Bacovia, Arghezi, Blaga, Barbu) și că el însuși este un mare poet care cu închipuirile, jocurile, teoriile, stările și abilitățile lui a schimbat fața poeziei românești. Un mare poet român într-o istorie imposibilă (epoca totalitarismului), un mare liric european aproape necunoscut“* - Eugen Simion.

Nichita Stănescu, născut la Ploiești la 31 martie 1933 și pornit către stele la 13 decembrie 1983 a fost poet, scriitor și eseist, membru post-mortem al Academiei Române. A adunat prin opera sa poetică în 1964 Premiul Uniunii Scriitorilor pentru volumul de poezii „O viziune a sentimentelor“, în 1969 Premiul Uniunii Scriitorilor pentru volumul de poezii „Necuvintele“, în 1972 Premiul Uniunii Scriitorilor pentru volumul de eseuri „Cartea de recitire“, în 1975 Premiul Uniunii Scriitorilor pentru antologia de poezie „Starea poeziei“ (selecție de autor). A mai adăugat în panoplie în 1975 Premiul Internațional „Gottfried von Herder“, în 1978 Premiul „Mihai Eminescu“ al Academiei Române pentru volumul de poezii „Epica Magna“ și în 1982 Premiul „Cununa de Aur“ al Festivalului internațional „Serile de Poezie de la Struga“ (Macedonia iugoslavă).

Scriitorul suedez Arthur Lundkvist îl propune Academiei Suedeze pentru includerea pe lista candidaților la Premiul Nobel.

Pentru cine dorește să îi calce pe urme a rămas deschis un muzeu: Casa memorială Nichita Stănescu din Ploiești. Pentru felul său unic de a folosi cuvântul, dar și umbra cuvântului, a rămas unic…

Poveste sentimentală

Pe urmă ne vedeam din ce în ce mai des.
Eu stăteam la o margine-a orei,
tu - la cealaltă,
ca două toarte de amforă.
Numai cuvintele zburau între noi,
înainte și înapoi.
Vârtejul lor putea fi aproape zărit,
și deodată,
îmi lăsam un genunchi,
iar cotul mi-infigeam în pământ,
numai ca să privesc iarba-nclinată
de căderea vreunui cuvânt,
ca pe sub laba unui leu alergând.
Cuvintele se roteau, se roteau între noi,
înainte și înapoi,
și cu cât te iubeam mai mult, cu atât
repetau, într-un vârtej aproape văzut,
structura materiei, de la-nceput

Poem

Spune-mi, dacă te-aș prinde-ntr-o zi
și ți-aș săruta talpa piciorului,
nu-i așa că ai șchiopăta puțin, după aceea,
de teamă să nu-mi strivești sărutul?…

Hieroglifa

Ce singurătate
să nu înțelegi înțelesul
atunci când există înțeles.

Și ce singurătate
să fii orb pe lumina zilei,-
și surd, ce singurătate
în toiul cântecului.

Dar să nu-nțelegi
când nu există înțeles
și să fii orb la miezul nopții
și surd când liniștea-i desăvârșită,-
o, singurătate a singurătății!

Lecția despre cub

Se ia o bucată de piatră,
se cioplește cu o daltă de sânge,
se lustruiește cu ochiul lui Homer,
se răzuiește cu raze
până cubul iese perfect.
După aceea se sărută
de numărate ori cubul
cu gura ta, cu gura altora
și mai ales cu gura infantei.
După aceea se ia un ciocan
și brusc se fărâmă
un colț de-al cubului.
Toți, dar absolut toți zice-vor:
- Ce cub perfect ar fi fost acesta
de n-ar fi avut un colț sfărâmat!

Iarna care mi-a lipsit

Am deschis în zori cu îndoială fereastra,
Cu gând de copil așteptând fireasca zăpadă,
Cetate albă, plămădită în noapte, din stele,
Dar am zărit că-n ogradă sosise
Nechemată, tot neaua din veacul trecut,
Viscolind în mine, până când m-a durut.

M-am întrebat atunci unde-o fi iarna
Care s-a născut odată cu mine,
Amândoi desprinși din lumină,
Ca două flăcări risipindu-și căldura,
Una semănând a mireasă cu gânduri viclene,
Cealaltă apărând dintre încremenite troiene?

Am închis, după o vreme, cu teamă, fereastra,
Zăpada de altădată să nu spargă
Oglinda în care mă priveam cum pășesc
Prin anotimpuri mereu tot mai calde,
Rătăcitor fluture alb peste-un crâng efemer,
Zburând neatent și aproape stingher…

Și tot ce era alb devenea gri pământesc,
Ce se făcea tot mai negru, negru curat,
Eu nu mai aveam cum să pășesc prin dorite zăpezi,
Oricum, uitasem cum să clădesc din ele ceva,
Nu mai știam dacă-s om sau copac înfrânt,
Aveam rădăcinile ieșite prea mult din pământ…

✍ Ioan GHEORGHIȘOR

✍ **Mihnea GHEORGHIȘOR**, elev, clasa a II-a C, Școala Gimnazială „Prof. Ion Vișoiu“, Chitila

Ultima frunză

Era ultima frunză din copacul ce se pregătea să ierneze. Pe jos, alte frunze mureau liniștite. Copacul îi zise singurei frunze rămase în viață:
— O, ce mult aș fi vrut să fi rămas și surorile tale pe crengile mele! Mi-ar fi fost mai cald…
Îi răspunse frunza:
— Iar eu aș fi putut să stau de vorbă zi de zi cu prietenele mele.
Adăugă copacul:
— Eu sunt deja bătrân, dar tu ești tânără. O să fiu tăiat la primăvară. De aceea, vreau să auzi povestea mea.
— Știi o poveste? Abia aștept s-o ascult!
Și stejarul începu:
— A fost o vreme când aici erau o groază de copaci, care mai de care mai arătos, frumos și înalt. Dar ghinionul a făcut ca oamenii să descopere acest loc și să taie toți copacii, să-mi ucidă toți prietenii.
— Deci, nu sunt singura care și-a pierdut prietenii… Te rog, stejarule puternic încă, pot să spun și eu o poveste?
— Poți, dar să știi că eu cunosc toate întâmplările tale!
— Cum? Nu te cred! De fapt, ce anume știi despre mine?
— Mică frunză, tu chiar nu înțelegi că ramurile mele te găzduiesc pe tine și că am fost martorul tuturor bucuriilor și al necazurilor tale…?

Glasul străbunilor

Nică D. LUPU, Icoana, Editura Betta, București, 2019

Iată o variantă sub care și-ar fi putut tipări talentatul scriitor Nică D. Lupu recentul roman, apărut la Editura Betta, sub titlul Icoana.

De fapt, autorul însuși mai are un titlu de rezervă: Icoana și Cucoana, bizuindu-se pe o suprapunere întâmplătoare, când un elev credincios, chemat de director să-l ajute la arderea unor icoane, salvează de la foc Icoana Maicii Domnului, punând în locul ei, ca să-i iasă la număr, tabloul Anei Pauker. Coincidența pare interesantă - și ambele titluri alese de autor ar putea fi validate de cititori.

Numai că eu, fiind un cititor de cursă lungă, cum metaforic se exprimă undeva domnul academician Nicolae Manolescu, am găsit în cuvântul înainte al autorului, intitulat cu al doilea nume Icoane și cucoane, următorul paragraf: „Mi-a împrospătat trăirile nostalgice o știre venită cândva de la prietenul meu, profesorul Gheorghe Enciu - Domnul Gică - așa cum este cunoscut dânsul de toți localnicii din Cuca mea natală. Am considerat că ar fi o culpabilitate de neiertat dacă, știind-o înrădăcinată în acele locuri, n-ar rămâne și această filă de cronică dăltuită în zestrea istorică a acestor locuri binecuvântate de Domnul pe pământul românesc“ (p. 9). De aici, varianta titlului meu: Glasul străbunilor! O argumentare suficientă pentru a susține ofertele polivalente ale acestui minunat roman de evocare istorică.

Pare mai explicit, fiindcă romanul-nuvelă, cum îl numește în Prefață distinsul critic literar și profesor universitar, Nicolae Georgescu, conflictul se desfășoară nu în jurul unor titluri, ci al unor întâmplări istorice, petrecute imediat după instaurarea regimului comunist în țara noastră.

Crăciunescu Ilie, directorul școlii din satul Cuca, de pe lângă Galați, (locul natal al străbunilor talentatului scriitor, ilfovean de acum, Nică D. Lupu), cheamă părinții elevilor la o ședință, spunându-le că are sarcină de la partid să înlocuiască icoanele de prin clase cu tablourile mai marilor zilei: Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ana Pauker. Majoritatea temătoare și supusă a sătenilor nu vociferează, de teama represaliilor, numai țăranul curajos și demn Ștefan Axente propune să lase alături și icoanele vechi și tablourile noi, situație, din puncul de vedere politic, inacceptabilă. Încât directorul îl reclamă pe țăran la securitate. Aacesta este arestat și condamnat la închisoare.

Numai că roata destinului se învârte ireversibil, de la încercarea unui elev (urmașul de generație al temerarului țăran) de a schimba un tablou cu altul, după cum v-am relatat mai sus.

Directorul, fricos și slugarnic, reclamă din nou la partid, dar suspușii îl arestează acum pe el, pentru lipsă de vigilență și-l condamnă la închisoare, în același loc unde suferise Ștefan Axente, dormind, după spusele unui preot aflat acolo, chiar în patul consăteanului său. Unele aduceri din condei mi se par oarecum neverosimile: faptele nu se derulează doar între alb și negru, ci, uneori, amestecate printre câteva culori intermediare. Totuși acceptăm convenția, deoarece romanul domnului Nică D. Lupu se remarcă mai ales prin vioiciunea dialogurilor, prin folosirea unor expersii moldovenești potrivite și necesare, prin dinamica acțiunii, prin frumusețea descrierilor de natură ori portrete ale eroilor narațiunii.

Dacă prin această carte rămânem convinși că pe scriitorul Nică D. Lupu îl cheamă Gasul străbunilor, el va fi prețuit și respectat în satul Cuca, iar locuitorii vor accepta și varianta mea.

Acest comentariu apreciativ și final neașteptat, reprezintă, de fapt, un dialog firesc între autorul cărții și cel al articolului de față, între doi profesori prieteni, cu dragoste față de elevii și cititorii noștri. ■

✍ **Prof. Ion C. ȘTEFAN**
membru al Uniunii Scriitorilor din România

Muzeul „Dunării de Jos“ din Călărași - plăcute impresii

George V. GRIGORE

În Ilfov vom avea un muzeu al „Zestrei Cucilor“

Foto: Marius Pistrui - Asociația Culturală Brănești

Ceata tradițională a „Cucilor din Brănești“ (Ilfov), din partea Asociației Culturale Brănești, condusă de prof. metodist Marius Ovidiu Sebe, de la Casa Corpului Didactic Ilfov din Brănești, aflată în luna februarie 2020 în drum spre Festivalul de la Kainargi din Bulgaria, a fost puternic impresionată de vizita efectuată la Muzeul „Dunării de Jos“ din Călărași, secția Arheologie - Tezaur. Răspunzând invitației conducerii acestei instituții, ilfovenii au descoperit aici o serie de obiecte ale culturii Gumelnița, așa cum se găsesc și în siturile arheologice de la Brănești, dar iau calea muzeelor de istorie din Capitală. Lipsa unui muzeu local crează și un „dor de muzeu“ încă nepotolit. Chiar dacă în curând se anunță crearea și deschiderea unui muzeu al „Zestrei Cucilor“, se simte dorința de a așeza în vitrinele locale și ceva dovezi ale continuității umane milenare de pe aceste meleaguri.
Muzeul „Dunării de jos“ din Călărași a luat ființă în 1950. Între 1968 și 1987 a funcționat ca secție de istorie și arheologie a Muzeului Județean Ialomița, iar din 1987 este muzeu județean de sine stătător. Clădirea muzeului este monument de arhitectură de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Expoziția permanentă prezintă publicului expoziții tematice și bogate colecții de arheologie (ceramică, figurine antropomorfe și zoomorfe, vetre, unelte, fragmente de edificii din neo-eneolitic din situl arheologic Sultana - Malu Roșu (6.500 de ani vechime), plastică antropomorfă de epocă romană, colecție de opaițe romane, ceramică smălțuită și podoabe bizantine de la cetatea „Păcuiu lui Soare“), numismatică antică și medievală, exponate care ilustrează istoria locală. Muzeul mai deține colecții de etnografie și de artă românească modernă și contemporană.
La 9 iunie 2012 s-a deschis Secția „Tezaur și arheologie“ a Muzeului Dunării de Jos Călărași, la demisolul Consiliului Județean Călărași. Clădirea a fost proiectată și dotată cu aparatură modernă, care garantează securitatea. Acest fapt a făcut posibilă expunerea în premieră a unor piese excepționale care fac parte din Tezaurul muzeului (monede, podoabe de aur și argint etc.), patrimoniu care ilustrează evoluția comunităților dunărene din preistorie până la sfârșitul antichității. Muzeul este situat pe strada Progresului nr. 4 din Călărași, fiind organizat pe două secții:

Sunt expuse publicului larg o serie de piese arheologice din neolitic (vase și cupe din cultura Boian, figurine aparținând culturilor Gumelnița și Hamangia) și piese numismatice descoperite pe teritoriul județului Călărași precum: tezaurul de tetradrahme thasiene de la Boșneagu, tezaurul de denari romani republicani de la Jegălia și tezaurul de la Bora alcătuit din monede de aur și argint din secolul XVI. Prezintă piese de ceramică, figurine antropomorfe și zoomorfe, vetre, unelte, fragmente de edificii neo-eneolitice din situl arheologic Sultana-Malu Roșu, plastică antropomorfă de epocă romană, colecție de opaițe romane, ceramică smălțuită și podoabe bizantine de la Păcuiul lui Soare, numismatică antică și medievală. Secția artă, etnografie, restaurare-conservare cuprinde 518 creații interbelice și contemporane, însemnând pictură, sculptură, grafică și artă decorative și dispune de peste 43.000 de piese, printre care și 25 de monede de aur antice, bizantine și medievale. De asemenea, aici sunt expoziții permanente: „Artă și magie, viață și moarte în preistorie la Dunărea de Jos“, „Rituri și ritualuri la Dunărea de Jos. Lumea celor vii. Lumea celor morți“, „Civilizația Boian“, „O civilizație necunoscută: Gumelnița“. Clădirea este monument de arhitectură de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Muzeul a manifestat permanent un interes deosebit pentru tradițiile și obiceiurile acestor locuri, prin cercetări de teren care au dus la creșterea considerabilă a patrimoniului etnografic. În 1971 a fost înființată, la Slobozia, secția de etnografie a Muzeului Județean Ialomița, care a găzduit în primii ani de existență expoziții cu profil etnografic, care ilustrau diferite aspecte ale vieții rurale din Câmpia Munteniei. La Slobozia a fost stabilit sediul administrativ al Muzeului Județean Ialomița cu cele două secții: Sectia de etnografie la Slobozia și secția de arheologie la Călărași. Prin noua organizare administrative-teritorială din 1981, s-au înființat județele Ialomița și Călărași. Astfel, Secția de Arheologie de la Călărași a devenit Muzeul Județean Călărași, astăzi Muzeul Dunării de Jos. Majoritatea pieselor de etnografie ajunse în colecțiile muzeului până în 1981 se află la Muzeul Județean Ialomița, din Slobozia.
Astăzi, Muzeul Dunării de Jos are în desfășurare un important program internațional pe o perioadă mai lungă, intitulat „Gospodăria țărănească la Dunărea de Jos“, care se dorește să constituie o revigorare a tradițiilor populare românești și a vieții rurale în zona Dunării de Jos. Spațiul de expoziții temporare, din incinta secției de etnografie și artă populară, constituie cadrul ideal pentru realizarea unei expoziții permanente, unde vor fi expuse cele mai importante piese de etnografie pentru viața rurală a acestor locuri în sec. XVIII-XX. Impresionată de atmosferă și de cele văzute, Ceata tradițională a Cucilor din Brănești a plecat cu un dor în inimă: vrea și ea un muzeu în localitatea ilfoveană care are rădăcini milenare. ■

Surse: wikipedia.org; danubeoldrichhistory.ro; ghidulmuzeelor.cimec.ro; audiotravelguide.ro, adevarul.ro; amfostacolo.ro; info-sud-est.ro; evenimentemuzeale.ro

Muzeul Oalelor de Pisc - Încă un pas

Un muzeu este un martor al istoriei și un loc de inspirație și regăsire. Muzeul ne ajută să ne simțim rădăcinile și să ne prețuim identitatea. Știați că niciun sat din Ilfov nu are un muzeu care să-l reprezinte? Acest adevăr este trist, dar și mobilizator. Piscu este un fost sat de olari care are o poveste de spus pe îndelete. Are în colecții alese și păstrate cu grijă: hărți, fotografii vechi, acte, diverse utilaje și mai ales multe, multe oale. Piscu are deci ce arăta și ce povesti. E păcat ca Piscu să tacă!

Foto: FB

Pe strada Câmpului nr. 45B va fi „Muzeul Oalelor de Pisc“. În iarna blândă care a trecut s-a lucrat aproape în fiecare zi la muzeu. Construcția a progresat frumos, chiar nesperat de bine, așa încât ne putem deja plimba de jur-împreujurul coridorului care privește în jos spre amfiteatrul în jurul căruia se structurează spațiul. Urmează etape migăloase: vitrarea clădirii, tencuielile de pământ, instalațiile, pavimentul și multe altele. Iar la final, expunerea. „Privim cu optimism înainte și îndrăznim să sperăm la o primă deschidere a spațiului pentru public, undeva în luna iunie. Mulțumim tuturor celor care au sprijinit și vor mai sprijini acest proiect prin care punem împreună în lumină patrimoniul unei vechi comunități de olari și meșteșugul ceramicii, în general“, ne transmite familia Scripcariu, cea care s-a ocupat de crearea acestui muzeu. ■

George V. GRIGORE

Drumul lung de la chilie către mănăstire

George V. GRIGORE

Cel ce simte chemarea Domnului și se retrage de la cele lumești devine un sihastru. Acel călugăr care trăiește într-un loc izolat de lume, petrecându-și viața în post și rugăciuni mai este cunoscut și ca pustnic, schimnic, ascet, anahoret, eremit, schimonah, aschitac, aschitean, monah, oselnic, schitnic. Sihăstria sau schimnicia - aflată în pustietate și singurătate - este locul lui de viață și rugăciune.

Viața pustincilor și sihaștrilor este cu totul aparte de viața obișnuită. Ei trăiesc și se hrănesc din roadele naturii și se roagă neîncetat la Dumnezeu. Și astăzi, în Munții Rarăului și Giumalăului, viețuiesc acești oameni sfinți, cu viață îngerească. Potrivit pr. prof. Justinian Remus A. Cojocar, de la Biserica „Sfântul Dumitru" din Suceava, dacă ne întrebăm cum stau sau unde stau pustnicii și sihaștrii, răspunsurile le vom găsi dacă citim Patericul egiptean, athonit, al Lavrei Peșterilor și cel românesc. „Au lăsat lumea cu tot confortul ei și trăiesc în grote, văgăuni, peșteri și în bordeie sub pământ. Îndură frigul cumplit al iernii și se hrănesc cu roadele pădurii: măcriș, bureți, fructe de pădure, scoarță de copaci și rădăcini. Apă beau din izvoarele curate ale munților. Trăiesc lângă animalele pădurii în pace, ca în Rai. Se roagă neîncetat la Dumnezeu și sunt în permanentă stare de veghe".

Sihaștrii se cunosc între ei și se adună din când în când la crucea albă de pe Giumalău și se roagă împreună pentru lumea întreagă. Au daruri de la Dumnezeu pentru osteneala lor.

Vârsta de 130 de ani este una obișnuită pentru pustnicii care coboară din când în când la schiturile de la poalele Munților Rarău și Giumalău pentru a se împărtăși cu Sfintele Taine. „Pentru astfel de oameni mai ține Dumnezeu lumea! Rugăciunile sfinților pustnici și sihaștrii se împletesc cu ale noastre din lume și împreună se înalță la Bunul Dumnezeu precum fumul de tămâie, „întru miros de bună mireasmă duhovnicească", a concluzionat pr. prof. Justinian Remus A. Cojocar.

Codrii Vlăsiei, preferați de sihaștri

Dacă unii anahoreți au căutat vârful munților și piatra, spre a-și găsi liniștea și sălașul, alții au căutat apropierea apei și a codrului verde, spre a se ascunde în păpurișuri dese și printre „coloanele" trunchilor de copaci seculari.

Astfel și zona Câmpiei Române din împrejurul Bucureștiului, acoperită de marii Codrii ai Vlăsiei, a fost o zonă preferată de sihaștri. Cele mai importante sihăstrii din Codrii Vlăsiei au fost: Sihăstria Snagov

(sec. XIII-XVIII) - amplasată pe insula Snagov și formată cu influența călugărilor athoniți și a celor din Macedonia, refugiați în perioada 1204-1262 din fața dominației turcească. Între anii 1352-1364, domnul Țării Românești, Nicolae Alexandru Basarab, impresionat de renumele acestei așezări monahale, construiește biserică și chilii pentru călugări și transformă Sihăstria Snagov în Mănăstire Voievodală, devenind sub Vlad Țepeș (1456-1462), Neagoe Basarab (1512-1521) și Constantin Brîncoveanu (1688-1714), adevărată vatră de trăire duhovnicească și cultură patriotică.

Sihăstria Căldărușani (sec. XV-XIX) - întemeiată de câțiva călugări veniți de la Snagov și stabiliți în câteva chilii rânduite în jurul unei biserici mici de lemn cu hramul Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, construită de ei. Sihăstria cunoaște o evoluție rapidă și-n sec. XVI, unii dintre călugări întemeiază în apropiere (comuna Cocioc) Sihăstria Bălteni, cunoscută și sub numele de „Mănăstirea lui Hrizea Vornicul", care a dat călugări aleși și a rămas dependentă de Mănăstirea Căldărușani.

Tot în aceeași perioadă, retrasă în pădure, se constituie „Sihăstria Malamucul" mai târziu denumită „Bolomaci". Aici se nevoiau călugării cei mai iubitori de liniște și de rugăciune, căci nu aveau în ea acces mirenii, fiind departe de sate. La începutul sec. al XVII-lea, Sihăstria Căldărușani se mândrea cu călugări foarte sporiți, ceea ce l-a determinat pe Matei Basarab ca în 1637-1638 să le zidească o biserică încăpătoare de cărămidă și chilii.

Aceasta face din Mănăstirea Căldărușani o adevărată lavră, cu peste 100 de călugări și câteva sihăstrii dependente, care se aflau în permanentă legătură cu cei din Muntele Athos.

Vremurile grele își pun însă amprenta și peste viața pustnicească. Se impunea o înviorare a vieții isihaste de aici care se realizează de către noul stareț Gheorghe, instalat aici împreună cu ucenicul său, egumenul Dorotei, între anii 1793-1806. Marele stareț de mai târziu al Mănăstirii Cernica punea accent în obștea sa pe participarea regulată la slujbele bisericii și pe ascultare desăvârșită, cu dragoste și neîncetată rugăciune.

Pe la 1800, Sihăstria Cocioc devenise o adevărată școală de liniște și de rugăciune, în care au deprins rugăciunea lui Iisus (Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi păcătoșii) zeci de ucenici ai starețului Gheorghe, unii dintre ei devenind călugări foarte sporiți.

O altă sihăstrie importantă a fost Sihăstria Bolintinul (sec. XIII-XVII). Se crede că inițial au fost aici două sihăstrii, una „pe Deal" și alta „pe Vale", undeva alături de pârâul Bolintin. Sihăstria sporește repede prin poziția prielnică vieții isihaste, oferită de marile păduri de stejar, astfel că în sec. al XIV-lea, călugării sihaștrii, care se crede că aveau legături cu Sfântul Grigorie Sinaitul (întemeietorul vestitelor mănăstiri din Munții Pindului și Balcani - Paroria și Kilifarevo) și ucenicii acestuia, dispuneau de o biserică de lemn, cu hramul Buna Vestire, care se umplea noaptea de cântările și rugăciunile aduse drept laudă lui Dumnezeu, toate făcute în mare parte după tipicul marelui Sinait Grigorie.

Vestea despre faima spirituală a călugărilor de la Bolintin a ajuns și la urechile lui Mircea cel Bătrân care îi susținea pe călugării nevoitori cu danii din vistieria Țării Românești. Mai târziu dispune logofătului său Filos - vestit protopsalt - să construiască în locul vechii sihăstrii, biserică și chilii, transformând-o în mănăstire cunoscută sub numele de „Mănăstirea din pădurea cea mare". În cele din urmă, logofătul Filos, scriitor și mare iubitor de cărți bisericești, se călugărește la Mănăstirea Cernica, sub numele de Filotei, lăsând ctitoria sa în seama marelui voievod.

Mare parte din călugării de aici se nevoiau de obicei în mici bordeie de lemn și pământ, desăvârșindu-se spiritual sub directa îndrumare a egumenului mănăstirii. Unii dintre ei au întemeiat în sec. XIV-XV sihăstrii noi cum sunt Sihăstria Tânganu, Sihăstria Căscioarele și Sihăstria Babele, iar în sec. XVI - Sihăstria „Sfântul Nicolae" (devenită „Sihăstria Cernica" de mai târziu). Mănăstirea Bolintinul este amintită în documente ultima dată la 21 septembrie 1656, după care viața spirituală de aici se destramă.

Sihăstria Tânganu (sec. XIV-XVI), înființată de călugări proveniți de la Sihăstria Bolintin, întreținea legături cu mișcarea isihastă de la Paroria (1321-1346) și cunoșteau mănăstirile athonite în frunte cu Mănăstirea Cutlumuș, unde se nevoiau mulți călugări români. Radu cel Frumos (1462-1474) înnoiește în întregime biserica și chiliile, transformând această sihăstrie în mănăstire cu viață de obște.

Pădurile din jurul Mănăstirii Tânganu (astăzi comuna Cernica), precum și platoul Vorniceasca din apropiere, au fost permanent locuite de sihaștrii până la începutul sec. al XVIII-lea. Foarte important pentru apariția și dezvoltarea Mănăstirii Pasărea este și faptul că prin anii 1600-1610 ia ființă, în apropiere de Mănăstirea Tânganu o mică sihăstrie de călugărițe, fondată de Doamna Chiajna, soția vornicului Cernica, numită „Sihăstria Iezerul" cu hramul Adormirea Maicii Domnului. În anul 1659 Mănăstirea este jefuită de tătari și sihaștrii din pădurile „Vorniceasca" sunt risipiți. În 1781, odată cu organizarea Sihăstriei Cernica de către starețul Gheorghe se sting și ultimii sihaștrii din jurul Mănăstirii Tânganu.

Cea de-a treia sihăstrie înființată pe „Ostrov" în sec. al XVI-lea este Sihăstria din insula „Sfântul Nicolae" (Cernica). În 1608 devine renumită, ceea ce-l determină pe logofătul Cernica să rezidească din temelie „Mănăstirea Cernica" sau „Mănăstirea din Grădiștera Floreștilor". Călugării de aici se nevoiau pe „Ostrovul Mic" în colibe de lemn. Cu timpul ei sporesc ca număr, și în a doua jumătate a sec. al XVII-lea, sihaștrii de la Cernica se retrag să pustnicească prin pădurile din preajma satelor Brănești - Cozieni. De la ei s-au păstrat până astăzi toponimii ale locului, sub denumiri ca „Pustnicii", „La Pustnici", pădurea „Pustnicul" și altele. În 1781, marele stareț Gheorghe reînviorează în Cernica viața isihastă. Cei doritori să-și desăvârșească rugăciunea lui Iisus se linișteau toată săptămâna în Ostrovul Mic, în colibe de lemn și o biserică mică cu hramul Sfântului Gheorghe. Sâmbăta se adunau în „Ostrovul Mare", își mărturiseau gândurile, luau parte la privegherea de toată noaptea, se împărtășeau cu Prea Curatele Taine, apoi reveneau pe Ostrovul Sfântul Gheorghe. În această atmosferă de puternică emulație spiritual-religioasă, întreținută pe deplin de geografia locurilor, în prima jumătate a sec. al XIX-lea, la numai 6 km de Cernica ia ființă schitul de călugărițe Pasărea, cu hramul Sfânta Treime.

Sihaștrii Vlăsiei nu au lăsat în urma lor decât rugăciunile arzătoare către cer. Nu au avut chilii săpate în piatră sau zidite. Dar, din aceste sihăstrii cu chilii pieritoare au apărut mănăstirile din Ilfov - Mănăstirea Căldărușani, Mănăstirea Cernica, Mănăstirea Domna Chiajna, Mănăstirea Pasărea, Mănăstirea Samurcășești-Ciorogârla, Mănăstirea „Sfântul Nicolae" Sitaru, Mănăstirea Snagov, Mănăstirea Țigănești. Aceste lăcașuri de cult au în spate legende și nu puține se mândresc cu icoane făcătoare de minuni sau moaște ale sfinților. ■

Surse: wikipedia.org; ziarullumina.ro, biblioteca.regielive.ro; ganduridinortodoxie.worldpress.com; crestinortodox.ro; basilica.ro; ortodoxie.trei.ro; manastiriortodoxeromane.blogspot.com

„Căciula dacică“ de la Vidra - 7.000 de ani

✍ George V. GRIGORE

Printre alte locuri ilfovene cu importante descoperiri arheologice se află și comuna Vidra din sudul județului, formată din satele Crețești, Sinteşti și Vidra (reşedința). Două obiective de aici au fost incluse în lista monumentelor istorice din Ilfov de interes local, ambele ca situri arheologice. Situl „Tellul Vidra“ de pe malul stâng al Sabarului, care cuprinde o aşezare din secolul al XVIII-lea, una din secolele al IX-lea – al XI-lea, una din secolele al III-lea - al IV-lea e.n. și două aşezări neolitice, dintre care una a fost încadrată în cultura Gumelnița. Cea mai importantă descoperire este însă un vas ceramic în formă de statuetă feminină, „Zeița din Vidra“, simbolizând cultul fecundității. Un alt obiect din perioada neolitică, aparținând culturii Boian, este un suport de vas din lut. Ambele sunt expuse la Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București. Celălalt sit arheologic se află tot pe malul Sabarului, lângă calea ferată București-Giurgiu și conține o aşezare din secolele al XVII-lea – al XVIII-lea.

Valentin Roman, pasionat cercetător al istoriei vechi, a sesizat faptul că imaginea „căciulii dacice“ apare pe unul dintre artefactele descoperite la Vidra. „Atunci când am vorbit despe pileusul dacic (căciula dacilor) și prezența sa în simbolistica mondială actuală, multe voci au susținut că este impropriu folosit termenul de *căciula dacică*, pe motiv că acest obiect vestimentar, ca formă, ar fi fost preluat de geto-daci de la alte popoare, din alte zone. Evident, aceleași voci m-au acuzat din nou de protocronism și de faptul că exagerez importanța dacilor în istorie. Însă iată cum tocmai arheologia, ironică precum o știm uneori, ne-a dezvăluit un lucru incredibil legat de acest subiect. În custodia Muzeul Național de Istorie a României se găsește o figurină antropomorfă, aparținând perioadei eneolitice, mai exact culturii Gumelnița, obiect descoperit în comuna Vidra și care are o vechime de aproximativ 7.000 de ani. Figurina este, conform fișei de inventariere a obiectului, „aplică sau mâner de capac sub forma unui cap aplatizat de formă romboidală, cu sprâncenele marcate printr-o linie în relief. Ochii triunghiulari sunt realizați prin excizare. În părțile laterale se află câte o adâncitură marcând urechile. Gura este marcată printr-o altă adâncitură, sugerând faptul că era deschisă. Fața a fost încrustată cu pastă albă“.

Pentru verificare, figurina are numărul de inventar 32806 și ordin de clasare 2408/13.09.2004 - Tezaur. Până aici nimic spectaculos, însă, dacă priviți cu atenție, veți observa că obiectul aflat pe creștetul figurinei seamănă izbitor de bine cu o …căciulă dacică. Evident, nu putem vorbi de geto-daci, în adevăratul sens al cuvântului, în urmă cu 7.000 de ani, dar putem vorbi de strămoși de-ai lor, care au transmis mai departe, până la ei, elemente de vestimentație. Aşadar, stimați contestatari, mai ales cei din sfera științifică, de la care am oareşce pretenții, vă rog să-mi aduceți drept contra-argument la afirmația că această căciulă este originară din spațiul nord-dunărean o dovadă arheologică care să ateste că ea ar avea o vechime mai mare în alt spațiu geografic și că, aici, pe la noi, ar fi fost *importată*. Până nu veniți cu o astfel de dovadă, pot considera în mod logic și științific că teoria mea stă în picioare. Cu atât mai mult cu cât frigienii, un alt neam care a *popularizat* această căciulă în lumea antică și, ulterior, în simbolistica mondială, erau, surpriză, urmași ai neamului tracic al brigilor, care au migrat din zona balcanică în Anatolia (Turcia e astăzi) în preajma mileniului I î.

Hr. Aşadar, discuția nu mai trebuie purtată la modul da, dom-ne, dar e greu de spus că e o căciulă dacică, din moment ce ea era purtată și de alte neamuri din alte arii geografice. E greu de spus că dacii sau strămoșii lor au inventat-o. O fi fost purtată și de alții, nimeni nu contestă asta, însă, momentan, cea mai veche reprezentare plastică a sa a fost descoperită pe teritoriul României. Ca urmare, rămân un *protocronist*, dacă asta relevă pământul… Quod Erat Demonstrandum! - cum le place latiniștilor și *marilor* istorici să spună…“.

Cea mai veche reprezentare plastică a „căciulii dacice“ de pe teritoriul României a apărut, aşadar, la Vidra, în Ilfov. Iată cum un vechi simbol al strămoșilor noștri săgetează prin milenii și lasă amprente - dovezi care vorbesc despre creativitatea, imaginația și inteligența lor de acum 7.000 de ani. ■

Surse: vatra-daciei.ro; wikipedia.org; rumuniamilitary.ro; valentinro.blogspot.com

ISTORIA DE LÂNGĂ NOI

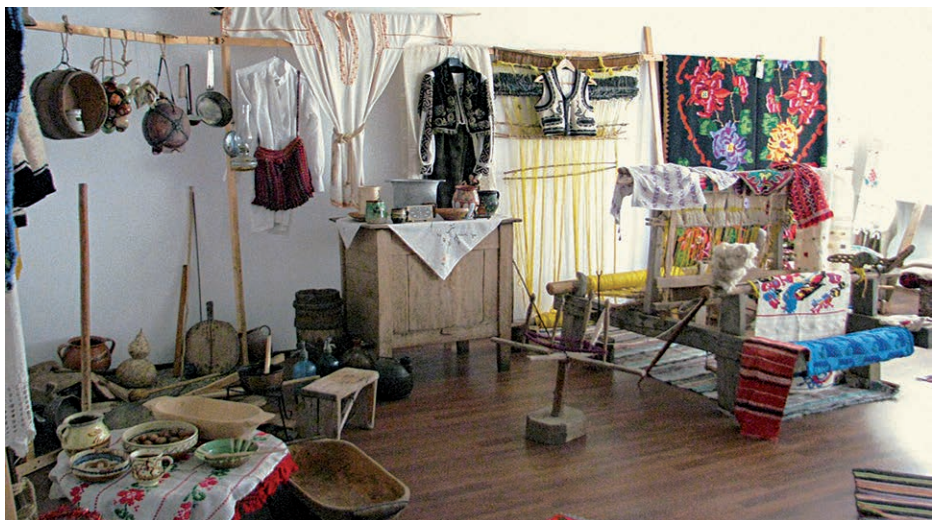

Colecția etnografică din Dragomirești Vale

În comuna Dragomirești-Vale am avut plăcuta surpriză să descopăr, în incinta Grădiniței cu program prelungit, obiectiv realizat de consiliul local, la inițiativa primarului Gheorghe Socol și prin grija și pasiunea unei doamne, o colecție etnografică care merită a fi amintită. Aici, într-un spațiu bine organizat pot fi văzute costume populare bine întreținute, dar și artefacte din gospodăria țărănească tradițională, precum războiul de țesut sau mobilierul și vasele de ceramică necesare unei adevărate gospodării.

Prezența acestora într-o instituție de învățământ le ridică, evident, valoarea și oferă tinerei generații șansa întâlnirii cu acest univers rural ancestral.

Astfel de inițiative lăudabile trebuiesc menționate spre a fi cunoscute și mediatizate, pentru a deveni model și pentru alții.

Dragomirești-Vale (în trecut, Popești-Dragomirești) este formată din satele Dragomirești-Deal, Dragomirești-Vale (reşedința) și Zurbaua. Situată la nord-vest de București, în imediata vecinătate a șoselei de centură a orașului, se află la o distanță de aproximativ 14 km de Piața Universității și aproximativ 3 km de Autostrada București-Pitești. ■

✍ George V. GRIGORE

Nicolae și Zina Postelnicu, ultima familie de olari din Potigrafu

✍ George V. GRIGORE

Proiectul „Acțiuni de cercetare, inventariere a obiectivelor de patrimoniu material și imaterial, în vederea realizării Monografiei Județului Ilfov“, desfășurat de Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Ilfov, Institutul Național al Patrimoniului, Protoieria N și S Ilfov, Centrele Culturale Ilfov și realizat de Asociația Gașpar, Baltazar&Melchior/ Școala de la Piscu, în perioada mai - decembrie 2019, a condus la „atingerea“ localităților de graniță ale județului Ilfov. Printre multele drumuri de cercetare și aflare a ultimelor relicve ale culturii și tradițiilor românești, echipa de studiu a ajuns și în nordul județului, la Potigrafu (județul Prahova). Aici echipa i-a întâlnit pe Nicolae și Zina Postelnicu, ultima familie de olari autentici din localitate. “Ne-am bucurat să-i găsim vioi, ospitalieri, cu chef de povestit, cu amintirea nenumăratelor oale de fel și chip care le-au ieșit din mâini. La un moment dat, lui Nea Nicolae i s-a propus să rămână în străinătate. El însă a zis că străinătatea se poate face și în curtea omului, dacă muncești…“. Și n-a rămas. S-a întors la Potigrafu…

Potigrafu este un sat în comuna Gorgota din județul Prahova. Denumirea satului provine de la cuvântul grecesc „potir“, care înseamnă vas din lut lucrat cu mâna și de la „grafos“ de la cel care „scrie“ vasul. ■

Formarea continuă a cadrelor didactice se mută în spațiul virtual

Prof. dr. Florin PETRESCU, director al CCD Ilfov

În perioada 9-13 martie 2020, am participat la programul de formare Technological empowerment for teachers - trainers (mobile-tech) derulat în cadrul proiectului Erasmus+ „Upgrade al programului de educație remedială pentru adulți, șansa a doua prin competențe digitale și psiho-sociale europene“, organizat de Epimorfotiki Kilkis la Salonic, Grecia.
Cursul Mobile-Tech a avut ca scop abilitarea profesorilor/formatorilor din punct de vedere tehnologic, oferindu-le posibilitatea de a cunoaște metodologiile și instrumentele de utilizare a învățării mobile în procesul lor de predare/învățare. Programul este conceput pentru profesori și formatori ERASMUS+ și include toate abordările moderne de învățare mobilă, instrumente și metodologii, pentru a-i ajuta să-și creeze propriile lor activități didactice.
Tema cursului a fost deosebit de actuală având în vedere că, pentru o perioadă de timp, educația, și odată cu ea și activitatea CCD Ilfov, s-au mutat în mediul virtual prin folosirea dispozitivelor mobile - smartphone, laptop, tabletă pe platforme educaționale. Competențele dobândite la acest curs m-au ajutat să mă adaptez mai rapid la noua realitate educațională și să propun derularea activităților de formare continuă în mediul online.
Chiar înainte de participarea la curs am primit texte, videoclipuri astfel încât să facem cunoștință cu tematica principală a cursului și cu nivelul preconizat al limbajului etnic. Am fost invitați să răspundem la un chestionar legat de abilitățile noastre, adică despre competențele digitale deținute, despre ce materiale și metode folosim la clasă și să prezentăm „cultura“ educațională proprie. Obiectivele cursului au fost dezvoltarea profesională și formarea continuă, în ceea ce privește utilizarea reală a noilor tehnologii digitale în clasă și utilizarea pedagogică a acestora, familiarizarea cu învățarea „mobilă“, aflarea caracteristicilor, atributelor și avantajelor fiecăruia dintre dispozitivele mobile folosite și evaluarea adulților care învață într-un mod „mobil“ prietenos.
Planificarea cursului a avut în vedere implicarea activă a participanților, cu prezentări pe teme specifice, cu studii de caz preluate din experiența noastră, cu predarea mai puțin tradițională în clasă și mai multă practică de învățare, printr-o nouă abordare pedagogică. O varietate de metode de formare și tehnici de lucru au fost oferite în corespondență cu diferitele stiluri de învățare ale participanților, în contextul noilor medii de învățare cu echipamente „mobile“. ■

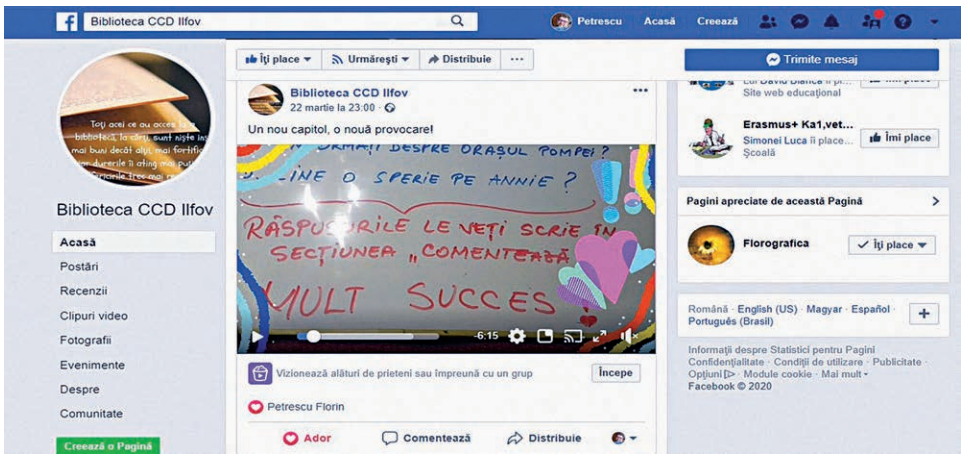

Interactivitate on/line în bibliotecile școlare

Horiana PETRESCU, bibliotecar CCD Ilfov

Se pare că omenirea a primit o temă de rezolvat… sau mai multe… și, ca un elev indisciplinat, nu are voie să revină la școală decât cu tema făcută!
ȘCOALA VIEȚII este cea mai dură școală… cea care nu se sfârșește niciodată… învățăm tot timpul! Suntem toți școlari în băncile ei! Cum va fi viața omenirii DUPĂ-COVID 19? Cei care se vor răspunde PREZENT, vor fi cei cu tema făcută… Da, temele!? A venit timpul ca omenirea să stea acasă și să-și facă TEMELE! Tema de ACASĂ, HOMEWORK… Ce fac bibliotecarii în aceste timpuri?
Avem nevoie de biblioteci ca să ne facem corect tema și să ne întoarcem învingători? Ce putem face noi, bibliotecarii școlari? Cum putem să le venim în ajutor școlarilor, profesorilor? Mai putem oferi CARTEA? Răspunsul meu este DA! Bibliotecile sunt acum închise, da, dar la fel ca școala, resursele lor înseamnă mult mai mult decât colecțiile stocate pe rafturile lor… Desigur, dacă avem o bibliotecă on line, cărțile scanate le pot fi de mare folos cititorilor fideli, la fel și recomandările de lectură care pot veni ritmic, o dată pe săptămână, de exemplu. Cine are plăcerea înregistrărilor, se poate expune citind expresiv, convingător poezie, proză, memorialistică etc. venind, astfel, în întâmpinarea celor mai tineri cititori, dar și a seniorilor. În scopul interacțiunii cu utilizatorii, pagina de facebook, precum și grupul care se poate crea cu ajutorul ei sunt două modalități eficiente de… a strânge rândurile. Bibliotecarii școlari au o evidență, o bază de date cu numerele de telefon, adresele de mail, potrivit fișelor de evidență completate de cititori la înscriere, așa că trebuie doar să le ceară acceptul posesorilor ca să poată fi solicitați în acest mod. Asemănător se poate constitui și grupul cititorilor de pe whatsapp. Mai multe despre „Utilizarea instrumentelor on line în serviciile de bibliotecă la distanță“ am aflat la webinar-ul oferit gratuit de Asociația Progress, la care am participat în data de 24 martie 2020. Bibliotecarii din toată lumea se alătură eforturilor de a oferi educație în continuare. Accesând Open Educational Resources creștem interactivitatea și putem să oferim noi servicii de bibliotecă folosind instrumentele mobile aflate la îndemâna unei majorități (din fericire!) de elevi care nu trebuie să se oprească din a învăța dirijat și sistematic. Cei interesați, deopotrivă; profesori, elevi, părinți, în această perioadă, pot accesa platformele Google clasroom, Teem, Zoom, Meet. Foarte interesantă este platforma QUIZZ pe care o recomand bibliotecarilor școlari care pot să stimuleze dorința de competiție prietenoasă și amuzantă a cititorilor lor, gândind concursuri pe diverse teme, cu grad diferit de complexitate, pentru toate gusturile și toate vârstele. O modalitate eficientă de a îmbina utilul cu plăcutul, numai bună de a atenua plictisul și disconfortul create de această stare de… urgență. O stare trecătoare! Așa sperăm cu toții, mici și mari! Împreună să alegem să rămânem informați, nu panicați! ■

Proiectul CRED continuă prin cursuri la distanță

Profesor metodist Marius-Ovidiu SEBE

Chiar dacă suntem nevoiți să rămânem acasă din cauza pandemiei de COVID-19, proiectul CRED, aflat în desfășurare, continuă prin cursuri la distanță.
În luna martie, în județul Ilfov, trei grupe de formare se aflau în desfășurare. Este vorba despre o grupă de cadre didactice din ciclul primar și două grupe de gimnaziu, în specialitățile limba și literatura română și matematică. Sesiunile față în față s-au întrerupt, însă formarea cadrelor didactice continuă în această perioadă prin instrumentele de învățare la distanță pe care le oferă programul CRED. Platforma e-learning pusă la dispoziție de proiectul CRED și webinariile organizate de formatori împreună cu cursanții se dovedesc extrem de utile în această perioadă, deoarece curriculum-ul programului prevede inclusiv dezvoltarea unor competențe de utilizare a instrumentelor de comunicare și învățare la distanță. Răspunzînd unei nevoi acute a cadrelor didactice de formare a deprinderilor de învățare interactivă online, în această perioadă echipa tehnică a proiectului CRED vine în sprijinul tuturor cadrelor didactice, prin organizarea periodică de ateliere de instruire online privind utilizarea anumitor tehnologii de lucru cum ar fi *Teams/ Office365, Google Meet, Zoom, Livresq, Google Classroom etc*. Toate aceste ateliere de instruire rămân înregistrate și sunt promovate apoi pe canalele de comunicare ale proiectului, respectiv pagina de facebook „Proiectul CRED“ și canalul de youtube „Edu CRED“, astfel încât toate cadrele didactice interesate să aibe posibilitatea de a se familiariza cu aceste tehnici de învățare.
Proiectul CRED, inițiat de Ministerul Educației și derulat în teritoriu prin intermediul caselor corpului didactic, se dovedește extrem de util în această perioadă când este necesar ca întregul corp profesoral să dețină competențele minime pentru a desfășura lecții cu elevii la distanță. Invităm astfel toate cadrele didactice să acceseze canalele de comunicare ale proiectului CRED și să-și imbunătățească deprinderile și tehnicile de comunicare și învățare interactivă la distanță. ■

Pagină coordonată de prof. dr. Florin PETRESCU, director al CCD Ilfov